

Protestantse
Gemeente Tiel

Beleidsplan 2018-2021

“ Zolang wij ademen... ”

Inhoud

Inhoud			2
Inleiding			3
Hoofdstuk	1	Bron en oorsprong	6
Hoofdstuk	2	Huidige situatie	8
Hoofdstuk	3	Missie en visie	10
Hoofdstuk	4	Godservaring en Spiritualiteit (mystiek)	11
Hoofdstuk	5	Gemeenschap en ontmoeting (koinonia)	19
Hoofdstuk	6	Dienen-doen-delen (diakonia)	25
Hoofdstuk	7	Mensen en middelen	31
Hoofdstuk	8	Plan van aanpak	33

Bijlagen

Meerjarenbegroting

SWOT-analyses

Inleiding

Voorgeschiedenis

Bij de totstandkoming van de fusie als Protestantse Gemeente in 2011 en het samengaan van voorheen vier zelfstandige wijkgemeenten (te weten: Gereformeerde Kerk Schaepmanstraat, Hervormde Gemeente Drumpt, Hervormde Gemeente Tiel- Wadenoijen en de Evangelisch Lutherse Gemeente van Tiel en omstreken) tot één gemeente in 2013 is er nagedacht over wat ons als Protestantse gelovigen samenbindt en ook waarin we van elkaar verschillen. De fusie kon tot stand komen dankzij gedeelde identiteit en diversiteit. In de Eindrapportage van de Beleidscommissie in 2012 is dit beschreven. Deze beleidsnota was beknopt, maar voldoende om de fusie te dragen en is ook voor de verdere uitwerking van het beleid van de kerkenraad leidinggevend geweest. Ook voor dit nieuwe beleidsplan hebben we gebruik gemaakt van de lijnen die toen uitgezet zijn. Er is dus sprake van continuïteit in beleid. Met de fusie werd echter ook duidelijk dat ingrijpende veranderingen onontkoombaar zouden zijn. De noodzaak daartoe was tweeledig: Ten eerste om de gefuseerde gemeente ook tot een nieuwe gemeenschap te vormen. Ten tweede: Om de oplopende financiële tekorten het hoofd te kunnen bieden.

Dit heeft er toe geleid dat de predikantsplaats van ds. Jaap Huttenga, die per april 2016 vacant kwam, niet meer vervuld is. En dat het besluit genomen is, dat van de vijf kerkgebouwen, die de PGT in bezit heeft er twee zullen worden afgestoten. De kerk aan de Schaepmanstraat om verkocht te worden en de St. Maartenskerk om aan een eigendomsstichting overgedragen te worden...

Dit laatste zogenaamde 'gebouwenbesluit' van maart 2015 heeft op de gemeente een zware wissel getrokken. Twee visies, nl. om met meerdere kerkgebouwen verder te gaan of alles te centreren in één historisch kerkgebouw (St. Maartenskerk) en dit gebouw daarvoor aan te passen, bleven tegenover elkaar staan.

Met name de organisten en gemeenteleden die de kerkmuziek zeer ter harte gaan, hebben de tweede optie vurig bepleit. De kerkenraad heeft echter aan haar oorspronkelijke besluit om met meerdere kerkgebouwen verder te gaan, vastgehouden. Dit biedt de PGT immers ruimte tot meer diversiteit in het vorm geven aan manieren van vieren en ook financieel lijkt dit het meest realistisch te zijn.

Wel is het oorspronkelijke aantal van 4 diensten per jaar in de St.Maartenskerk bijgesteld naar 10 tot 12 diensten per jaar. Dit met name om kerkmuziek en koorzang van hoogwaardige kwaliteit ook voor de toekomst binnen de PGT te waarborgen. Voor het beleid van de toekomst zal dit ook een aanhoudend punt van zorg en aandacht blijven.

Nieuwe initiatieven

Te midden van alle troubles heeft de gemeente haar veerkracht getoond door nieuwe activiteiten te ontplooiën, ook op persoonlijk initiatief van gemeenteleden. Zo zijn er contacten ontstaan en is er hulp geboden aan de Syrisch- Katholiek (Aramese) kerk te Arnhem. In vervolg op de tijdelijke opvang van vluchtelingen in november 2015 is het plan ontstaan voor een jaarlijkse Vluchtelingen-dienst in samenwerking met vluchtelingenwerk en de Tielse moskeeën. Vanuit de oecumenische werkgroep Ruimte voor Anderszijn is het project van de Tielse Maatjes van de grond getild, om mensen met een psychiatrisch verleden te 'matchen' met een maatje, als daar behoefte aan is. Door middel van openstelling van de Caeciliakapel op vrijdag- en zaterdagmiddag voor 'Stilte in de stad' is er een begin gemaakt met een vorm van missionair present zijn in de stad.

De werkgroep Kerk en Milieu heeft zich na enige tijd radiostilte hergroepeerd tot een Groene kerk initiatief. In het pastoraat is een nieuwe wijkindeling in werking getreden, bestaande uit 9 wijkeenheden met coördinatoren en wijkmedewerkers. De ouderenmiddagen van de gemeente blijken in een toenemende behoefte te voorzien. Een professionele jeugdwerker heeft gedurende twee jaar het jeugdwerk een nieuwe impuls gegeven. Drie jeugdambtsdragers willen hun schouders er onder zetten om het contact tussen de gemeente en haar jongeren te versterken en uit te bouwen.

Het jeugdorkest is bijv. een verheugend teken van dit nieuwe elan. Zie ook het bijgevoegde beleidsplan van de taakgroep Jeugd en Gezin.

Dit neemt niet weg, dat onze gemeente nog altijd dringend behoefte heeft aan groei in de vorm van vernieuwing en verdieping, ook in bewustwording van de eigen geloofservaring.

Hoog tijd dus om de koers naar de toekomst vaster uit te zetten en te concretiseren.

Inhoud op hoofdlijnen

In aansluiting bij het beleidsstuk dat de fusie gedragen heeft, hebben we ook nu het gemeente-zijn in drie dimensies doordacht en uitgeschreven nl. Godservaring en spiritualiteit (voorheen 'mystiek' genoemd: relatie tot God) koinonia (gemeenschap en ontmoeting: relatie tot zichzelf en elkaar) en diakonia (dienen – doen- delen: relaties naar buiten). We hadden behoefte om aan de beschrijving van deze werkvelden nog drie hoofdstukken vooraf te laten gaan: nl. een korte schets van de Bron voor ons Gemeente-zijn (hoofdstuk 1): Waar klopt het hart van ons samen- geloven? Ook een hoofdstuk waarin de gemeente in de context van de huidige samenleving wordt gezien (hoofdstuk 2), mede ontleend aan het rapport van de landelijke PKN: *Kerk 2025: Waar een woord is, is een weg !*

Tenslotte vindt u in hoofdstuk 3 de beknopte maar kernachtige beschrijving van de Missie en Visie die dit beleidsplan draagt: Van waaruit vertrekken we en welk (haalbaar) visioen hebben we voor ogen als gemeente ?

We willen in dit plan de volle nadruk leggen op de inhoud van het gemeente-zijn. Wat is voor ons gemeente-zijn de reden tot bestaan, wat willen we met elkaar delen en uitdragen ? Waarin mag ook de veelkleurigheid van onze gemeente tot uitdrukking komen.

Het gesprek hierover liet de laatste jaren te wensen over. Veel tijd en energie is besteed aan de zorgen om financiën, gebouwen en bemensing. Krimpen gaat gepaard met kramp.

Maar het gevaar dreigt dan, dat er uitsluitend nog focus is op de organisatie...terwijl het geloof, de inspiratie en het visioen waar de gemeente uit geboren (en herboren) is, niet meer ter sprake komt...Mede daarom is de verhouding tussen inhoud en organisatie in dit plan omgekeerd...

Als eerste dimensie worden Godservaring en Spiritualiteit beschreven (hoofdstuk 4). Immers de kerk bestaat bij gratie van het feit dat het geestelijk leven nooit vanzelfsprekend voorhanden is. In feite ook niet maakbaar is. Het blijft een geschenk van genade door Gods Geest. Maar we hebben wel de plicht om elkaar aan te moedigen naar 'levend water' op zoek te gaan en de vreugde van het vinden met elkaar te delen. Hoe dorstig zijn we als gemeente naar dit water uit de bron...? Dat is in de kern de vraag naar onze spiritualiteit.

De tweede dimensie is : Koinonia: gemeenschap en ontmoeting...(hoofdstuk 5) Dat de gemeente ook een sociaal verband vormt, is voor velen misschien wel zo vanzelfsprekend geweest, dat het klinkt als een open deur. Elke gemeenschap heeft haar eigen gewoonten en natuurlijke bindingen...Als gemeenschappen echter uit hun voegen gelicht en met

anderen samengevoegd worden, ontstaat er een gevoel van vervreemding en losmaking. Het kost tijd om opnieuw aan elkaar te hechten. Dit is voor de gemeente van Christus echter niet slechts een natuurlijk feit, maar ook een opdracht. Vanuit Christus kunnen we alleen bestaan als open gemeenschap. Koinonia is dus altijd weer oefening om zichzelf en elkaar te aanvaarden, zoals we door Christus aanvaard zijn.

Het derde aspect van ons gemeente-zijn laat een breed palet van 'dienen- doen- en delen' zien (hoofdstuk 6). Diaconaat behoort in Tiel al geruime tijd tot de kernzaak van het gemeente-zijn. Het Inloophuis is daar het levende bewijs van. Dat de oorsprong van het diaconaat het delen aan de tafel van Heer is, wordt echter nogal eens aan voorbij gezien. Tevens is het de uitdaging dat we enerzijds bij de tijd blijven: aan welke vormen van diaconaat is hier en nu behoefte...Anderzijds dat we met beperkte middelen aan mensen en gelden niet alle nood kunnen lenigen en keuzes moeten maken.

Zoals met bezieling en zorgvuldigheid aan dit plan gewerkt is, hopen we dat het zo ook de gemeente zal bereiken. Om ons bewust te blijven, dat ook een kleiner wordende gemeente, nog altijd een grote zegen in zich heeft, als zij zich in de Geest van haar Heer naar de toekomst richt.

En waar het water stroomt, daar zal leven zijn...

Hoofdstuk 1

Bron en oorsprong

De levende Stem....

De christelijke gemeente dankt haar oorsprong en bron aan de bijzondere ervaring van aangesproken te zijn door een Stem, die niet samenvalt met de bestaande werkelijkheid. De kwaliteit van deze aanspraak is daarom openbarend en appellerend. Als gemeente zoeken we die Stem te verstaan.

Deze ervaring wordt al verwoord in de Thora: *'Hoor, Israël: de HEER is onze God, de HEER is één.'* (Deuteronomium 6:4, zie ook in Marcus 12: 30) en geldt als de kernbelijdenis van het Joodse geloof.

De christelijke gemeente is op de stam van Israël geënt, en kan dus niet bestaan zonder ook de woorden van Thora, Profeten en Geschriften (psalmen bijv.) als wortel van haar geloof te aanvaarden. Zoals deze belijdenis aangeeft, is dit een doorgaand proces van telkens weer als gemeente het oor te luister leggen aan de Schriften. Omdat zij voortkomen uit een levende Stem, bergen deze oude woorden een belofte in zich van telkens weer nieuw te spreken, en groeien als het ware door de tijd met de levende geloofsgemeenschap mee. De christelijke gemeente verzamelt zich daarom rondom de geopende bijbel en zoekt te verstaan wat God ons in deze tijd te zeggen heeft. Aan haar predikanten is in het bijzonder de taak toebedeeld om de gemeente voor te gaan in het bestuderen, de uitleg en toepassing van wat de Schriften ons toezeggen, en het onderlinge gesprek daarover op gang te brengen. Van de gemeente mag verwacht worden, dat zij in woorden en daden reactie geeft op de verkondiging.

De gemeente wordt dus geboren uit samen-horigheid. Zoals de apostel Paulus schrijft: *Zo is dus het geloof uit het gehoor...* (Rom. 10: 17)

Het woord van Christus

...en het horen is door het woord van Christus !' voegt de apostel er nog aan toe.

Het verhaal van Jezus is ons verkondigd als evangelie, goede, blijde boodschap.

Want in Hem is het woord van God vlees geworden, mens met de mensen, Immanuel (Math. 1:23)

Nooit is God ons meer nabij gekomen, dan in deze mens, die daarom ook Zoon van God mag heten.

Voor de christelijke gemeente betekent dit:

- Jezus is niet slechts een historische persoon, maar als de levende Christus spreekt Hij heden, brengt samen in gemeenschap (koinonia) en gaat ons voor op Zijn weg door deze wereld naar Gods toekomstig koninkrijk.
- Door Christus heeft God elk mens Zijn liefde en genade bekend gemaakt en is niemand uitgesloten.
- De gemeente volgt Christus op zijn weg in de doop, door het duister van lijden en sterven naar het licht van Gods nieuwe dag.
- De gemeente houdt Christus in gedachtenis door het vieren van de maaltijd: totdat Hij komt...
- Bijbelwoorden kunnen in de christelijke gemeente nooit een harde, dode letter zijn, maar worden vervuld door de menslievendheid van Christus.
- Naar de christelijke gemeente komt telkens opnieuw het appèl om Jezus na te volgen (diakonia) en zó horende en doende samen met andere gelovigen het lichaam van de Heer in de wereld te vormen.

In de kracht van de Geest...

Christelijk geloven heeft een geheim in zich dat nooit helemaal te vatten en vast te leggen is. Daarom geloven we in de Heilige Geest, die als de adem-wind van God blaast waarheen Hij wil...die godservaring mogelijk maakt en opwekt tot telkens nieuwe spiritualiteit... Onder

inspiratie van deze Geest mogen verscheidenheid en veelkleurigheid een rijkdom zijn en zijn gaven (charismata) van groter belang dan ambt en kerkorde.

De Geest van Christus slaat vanuit de traditie bruggen naar de toekomst en daarom kan de christelijke gemeente nooit op haar lauweren rusten, maar is altijd onderweg naar morgen...

Daarbij is de gemeente nooit alleen op zichzelf gericht. Zij wil ook anderen in haar geloof laten delen en ziet deze wereld als de tuin waarover wij door God als rentmeesters gesteld zijn.

De Geest van Christus mag in de gemeente ervaren worden als een kracht die bezielend, vernieuwend en grensdoorbrekend werkt... Kom Schepper Geest !

Hoofdstuk 2

Huidige situatie

1. De context van de kerk

Ons geloof en gemeente-zijn is niet tijdloos. We zijn kerk in een bepaalde cultuur en samenleving. We ondergaan daarvan ook de invloed, bewust en onbewust, soms oppervlakkig, maar vaker diepgaand of we nu jong, middelbaar of op hogere leeftijd gekomen zijn.

Als Protestantse Gemeente in Tiel hebben we net als alle andere gemeenten in Nederland en West-Europa te maken met een aantal gemeenschappelijke kenmerken van onze samenleving:

- Secularisatie en pluriformiteit

Nergens is het christelijk geloof meer een vanzelfsprekendheid in Nederland. Steeds minder Nederlanders behoren tot een kerk en kerken en religie situeren zich niet meer in het centrum van de samenleving. Daarnaast staan we als kerken nu met een, weliswaar nog steeds grote, kraam ergens op een markt met een divers aanbod van religie, spiritualiteit en zingeving.

- Individualisering

De tijd dat een volgende generatie zich als vanzelf aansloot bij wat deze had meegekregen vanuit het verleden, of op zijn minst daarop voortbouwde lijkt voorbij.

In onze cultuur wordt een sterk accent gelegd op de individuele keuze die mensen maken. Niet waar je vandaan komt is belangrijk, maar wat je zelf van de toekomst maakt. Familie traditie, gewoonten en bestaande instituten zijn eerder een hindernis dan een stimulans voor een vrije ontplooiing. Dit alles biedt veel mogelijkheden, maar het legt ook een zware druk: lukt dat me wel, mijn eigen leven, mijn eigen geluk 'maken'?

- Netwerken

Het bovenstaande betekent niet dat mensen in een isolement leven. In plaats van in vaste instituten nemen mensen deel aan het leven in open en los-vaste verbanden. Om verder te komen moet je actief netwerken. Dit betekent een verrijking voor velen, anderen zijn minder flexibel, creatief en zelfredzaam. Ook is er bij een terugtrekkende overheid sprake van een toenemend beroep op mantelzorg en netwerkzorg (participatiemaatschappij).

- Digitalisering

Internet is voor bijna iedereen letterlijk binnen handbereik en heeft onze manier van communiceren drastisch gewijzigd. De sociale media openen een rijk aan mogelijkheden. De overmaat aan prikkels en informatie kan er ook toe leiden dat er weinig echt beklijft. Hoe bouw je voor jezelf echt een mening en levensovertuiging op die kwalitatief goed en betrouwbaar is en heb je daarvoor ook geen contact van mens tot mens met anderen nodig?

- Globalisering

De wereld is een dorp geworden. Wij zijn wereldburgers geworden. Wij kunnen overal heen en anderen komen naar ons toe, al of niet gedwongen door de omstandigheden. Nederland is multicultureel geworden. Grenzen zijn vloeïend en dat heeft het leven verrijkt.

De tegenbeweging is dat in een grenzeloze wereld de behoefte aan herkenbaarheid en bevestiging van eigen identiteit sterker wordt. Dat leidt tot goede initiatieven als lokale economie en belangstelling voor eigen geschiedenis, maar ook tot polarisatie en het zet groepen in de samenleving tegen elkaar op.

In dit verband kan gedacht worden aan de toenemende spanningen in verband met immigranten en vluchtelingen en de angst voor terreuraanslagen, maar ook aan de uitdagingen en spanningen die de klimaatdiscussie met zich meebrengt.

2. Vertreksituatie Protestantse Gemeente Tiel

Mede als gevolg van de bovengeschetste culturele veranderingen hebben ook wij te maken met:

- Een sterk afnemend aantal jonge mensen dat zich bewust aansluit bij onze geloofsgemeenschap, ook als zij daarin van jongs af aan zijn gedoopt, meegenomen en opgegroeid.
- toenemende vergrijzing van het aantal meelevende kerkleden. Deze vergrijzende groep brengt ook de meeste geldelijke bijdragen binnen.
- Een sterk afnemende vanzelfsprekendheid bij gemeenteleden om als vrijwilliger de kerkelijke organisatie draaiende te houden. Voor kortlopende en kleinschalige projecten zijn nog wel mensen te vinden, maar voor dragende functies wordt het steeds moeilijker.
- Een toenemend aantal gemeenteleden dat onzekerheid kent over eigen geloof en het belang van de christelijke traditie voor hun leven.

Om in de toekomst een vitale gemeenschap te blijven was er een bestuurlijke fusie noodzakelijk. Dit heeft geleid tot veel emoties en spanningen alsmede tot pijn en verdriet vanwege het moeten loslaten van het vertrouwde. Er zal veel werk verzet moeten worden om onze gemeente tot een thuis te maken voor iedereen.

In toenemende mate wordt duidelijk dat we toegroeien naar een situatie waarin een kleinere groep gemeenteleden steeds meer de schouders eronder moet houden, waarbij op den duur professionele ondersteuning zal gaan afnemen, omdat dat niet meer betaalbaar is.

Dit vraagt niet alleen om een nieuwe manier van inrichten van de kerkelijke organisatie, maar ook een omslag in mentaliteit van kwantiteit naar kwaliteit, de gemeente als een duidelijke minderheid; daarnaast ook om een nieuw elan om met elkaar te zoeken naar en te leven uit de bronnen van geloof en spiritualiteit in een nieuwe en meer beweeglijke vorm van kerkzijn.

Hoofdstuk 3

Missie en visie

1. Missie

In onze gemeente staat het geloof in Jezus Christus centraal.

We hechten veel waarde aan een heldere verkondiging van Gods Woord in de taal van deze tijd. We streven ernaar een gemeenschap te zijn voor jong en oud waar mensen in liefde omzien naar elkaar. We willen een betrokken en toegankelijke gemeenschap zijn waar mensen worden opgebouwd in het geloof en waar mensen leren om in woord en daad in de samenleving getuige te zijn van Jezus Christus.

Ons gemeente- zijn kent de volgende drie dimensies: Godservaring en spiritualiteit (Mystiek), gemeenschap en ontmoeting (Koinonia), en dienen, doen en delen (Diakonia).

We bestaan als gemeente niet alleen voor onszelf. Het evangelie is de boodschap van Gods liefde voor alle mensen. We willen een gastvrije 'herberg' zijn voor ieder die zoekt naar zin, nabijheid en/of hulp.

2. Visie

Een kleiner wordende kerkgemeenschap en marginalisering in de samenleving kunnen als bedreigingen, maar ook als uitdagingen worden opgevat.

Terugverlangen naar vroegere tijden van volle kerken en een bloeiende geloofsgemeenschap helpt niet.

In deze tijd van afbraak van het vertrouwde in een seculiere en multiculturele omgeving worden we als gemeente juist uitgedaagd tot een nieuwe onbevangenheid en vrijmoedigheid als het gaat om ons geloof en spreken over God.

Ook met het oog op de toekomst, waarin steeds meer van vrijwilligers en minder van professionals kan worden verwacht is herbronning en vernieuwing van groot belang. Groeien, als geschenk en als opdracht is hierbij het sleutelwoord.

* Verdieping en groeien in de omgang met het (geloofs)Geheim van God en Christus. In de vieringen en in het programma van Vorming en Toerusting zal de ontmoeting met God in al zijn diversiteit zijn plaats moeten krijgen.

*Verdieping en groeien in zelfontmoeting. Ruimte voor en inzicht in het eigen levensverhaal en de rol die het geloof daarin speelt.

* Versterking en verbreding en groeien in de omgang met elkaar. In deze tijd van individualisering, netwerken en digitalisering is er een verlangen naar onderlinge verbondenheid, naar een plek waarin je gekend wordt om wie je bent en iedereen een naam mag hebben in Gods ogen.

*Groeien en versterking in de dienst aan de samenleving. Wat kunnen we betekenen voor mensen op zoek naar zin, naar persoonlijke aandacht en spiritualiteit? Wat kunnen we betekenen voor wie in deze tijd van een terugtrekkende overheid buiten de boot dreigen te vallen?

* Vernieuwing en groeien naar een vorm van gemeente-zijn, waarin minder de nadruk komt te liggen op de kerk als een instituut dat in stand moet worden gehouden. De uitdaging is om te ontdekken dat binding kan samengaan met de vorming van een kerkelijke gemeenschap die past bij mensen die in een netwerkcultuur leven. Er zal meer oog moeten zijn voor diversiteit, niet alleen in geloofsovertuiging, maar ook in de manier waarop mensen hun geloof beleven en zich willen inzetten voor anderen.

Tenslotte: groeien laat zich niet afdwingen. Groeien is een proces en kost tijd. Niemand weet hoe onze gemeente er over 10 jaar uit zal zien.

Voorwaarde voor groeien is wel het vertrouwen dat de bron niet opdroogt: de bron van geloof, hoop en liefde, waaruit wij allen putten mogen.

Hoofdstuk 4 Godservaring en spiritualiteit (Mystiek)

“Wij hebben lief omdat God ons het eerst heeft liefgehad.” 1 Joh.4:19

*Mijn God
ik hoef niet naar de hemel te klimmen
Om met U te spreken
En bij U mijn vreugde te vinden
Ik hoef mijn stem niet te verheffen
Om met U te praten
Al fluister ik heel zacht
U hoort mij al
Want U bent in mij
Ik draag U in mijn hart*

*Ik hoef u niet te zoeken
Ik heb me enkel stil te houden
In mezelf, te luisteren naar u
En me niet te verwijderen
Van U
Mijn God*

(naar Teresa van Avila)

Aan de basis van alle christelijke godservaring en spiritualiteit ligt dat God ons in Jezus eerst heeft opgezocht en blijft zoeken. *“Wij hebben Gods liefde die in ons is leren kennen en vertrouwen daarop. God is liefde. Wie in de liefde blijft, blijft in God, en God blijft in hem”. (1 Johannes 4 :16).*

Soms overkomt het ons zomaar. De zon, het licht, de schoonheid van de schepping; Gods woord, muziek, een stem, een blik, een aanraking. Schitterende eenvoud, verwondering, ontroering, een liefdeservaring. Een diep innerlijke beleving, van intense vreugde of vrede; een besef van verbonden te zijn. Woorden voor iets dat eigenlijk niet te beschrijven valt; waar we Gods aanwezigheid vermoeden of bewust ervaren.

Maar hoe anders kan het ook zijn in onze levens: dor, droog en troosteloos; pijn, verdriet en wanhoop. We weten niet waar we het zoeken moeten; innerlijk afgesloten, een kil hart en God verder weg dan ooit. Dan valt het niet mee en lijkt het of we God tevergeefs proberen te vinden.

Zoeken en vinden; danken en loven. Als gemeente vieren we samen erediensten en bijzondere diensten, en zijn er rituelen en sacramenten als het avondmaal, doop, belijdenis, huwelijk en afscheidsdiensten van overleden dierbaren en ook herdenkingsdiensten. Momenten waarop we persoonlijk en als gemeente God zoeken, ons open willen stellen voor het geheim van zijn onvoorwaardelijke liefde, zijn woord, zijn werkzame heilige Geest. Waar we in gebed mogen danken en vragen. Waar we mogen zingen, God loven, de liefde en het leven mogen vieren, maar ons ook ontvangen en aanvaard weten met alles wat niet goed gaat en waar we aan lijden, lichamelijk, geestelijk, en waar we elkaar en de wereld tot troost en bemoediging mogen zijn.

4.1 Visioen

4.1.1 De Geest waait...

“Christelijk geloven heeft een geheim in zich dat nooit helemaal te vatten en vast te leggen is.

Daarom geloven we in de Heilige Geest, die als ademwind van God blaast waarheen zij wil...die godservaring mogelijk maakt en opwekt tot telkens nieuwe spiritualiteit.” (zie hoofdstuk 1)

De Geest waait waarheen zij wil...Toch ontslaat ons dat niet van onze verantwoordelijkheid om daar ook ruimte voor te scheppen.

4.1.2 ...in de vieringen

Ons visioen is

dat telkens wanneer we samen komen als gemeente rond Schrift en Tafel we –al is het maar soms, even- iets mogen ervaren van God,

dat we Zijn levende Stem mogen horen,

dat we ons aangeraakt weten door Zijn liefde, verschenen in Christus,

dat we in beweging worden gezet door Zijn Geest.

Daarbij zijn we ons bewust dat we als gemeente een bont gezelschap zijn van heel verschillende mensen.

We verschillen in leeftijd en geloofsbeleving. We verschillen in de vragen en behoeften die we hebben als het gaat om de kerkdienst.

Uiteraard kan het niet zo zijn dat elke kerkdienst iedereen moet aanspreken, jong en oud, modern en traditioneel ingestelden.

Wel is het onze droom dat door het jaar heen een zodanige diversiteit aan zondagse vieringen wordt aangeboden, dat zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan de verscheidenheid wat betreft leeftijden en verwachtingen.

4.1.3 ...in de gemeente

De Geest waait waarheen zij wil.... Voor de een is de zondagse eredienst de plek bij uitstek om God te ervaren, voor de ander gebeurt dat (ook)op andere momenten.

Ons visioen is dat er voor elke leeftijdsfase geëigende vormen van vieren en spiritualiteit tot stand komen, van ‘0 tot 80 jaar’ .

Te denken valt aan ‘kerk-op-schootvieringen, vieringen met jonge kinderen, met pubers, adolescenten, jongvolwassenen, volwassenen en senioren.

Ons visioen is dat naast de ‘gewone zondagse’ vieringen ook andere plekken geschapen worden waar ruimte is voor godservaring en spiritualiteit, voor het delen van vertrouwen en twijfel , van vreugde en verdriet en hoop en wanhoop.

Dat kan in Vespers (Advent en Veertigdagentijd) en Maaltijdbijeenkomsten. Maar ook kunnen er spirituele momenten zitten in één op één-ontmoetingen en in V&T activiteiten, in eenmalige en structurele bijeenkomsten, aan het begin of einde van vergaderingen.

4.1.4 ...de gemeente naar buiten

De Geest waait waarheen zij wil... Dat wil ook zeggen dat de Geest niet alleen binnen de kerkmuren en de gemeente waait.

Ons visioen is dan ook een kerk met open deuren, midden in de samenleving.

Wat betreft godservaring en spiritualiteit betekent dat dat er gezocht wordt naar ontmoetingen, ook spirituele ontmoetingen met niet (meer)kerkelijk gebonden christenen, andersdenkenden en andersgelovigen.

Ook kan letterlijk de deur van de kerk opengezet worden voor een ieder die er behoefte aan heeft even naar binnen te lopen, voor een moment van stilte, gebed en bezinning.

4.2 Huidige praktijk

Voordat we ons visioen omzetten in nieuw beleidsvoornemens is het goed om eerst in kaart te brengen wat er allemaal nu al gebeurt als het gaat om Godservaring en spiritualiteit in onze gemeente.

Dit is alleen al goed omdat het best verrassend kan zijn om te ontdekken hoeveel dat is. Daarnaast helpt het om in kaart te brengen wat er voor verbetering vatbaar is, wat er verdere uitbouw verdient en wat er ontbreekt.

4.2.1 Liturgische bijeenkomsten

4.2.1.1 ...op zondag

Op elke zondag vinden er over het algemeen 'gewone' kerkdiensten plaats. 'Gewoon' tussen aanhalingstekens betekent hier dat er geen bijzonder thema aan de orde komt en dat de dienstdoende predikant verantwoordelijk en bepalend is voor de inhoud en de vormgeving van de dienst. Het door de Raad van Kerken vastgestelde oecumenisch jaarrooster is leidend als het gaat om de keuze van de schriftlezingen. Dit jaarrooster kent de klassieke opbouw waarbij de feesten en feestloze perioden letterlijk kleur geven aan de zondagen. Soms wijken de predikanten hiervan af om een eigen thema aan de orde te kunnen stellen. De zondagse liturgie of orde van dienst kent het vertrouwde eeuwenoude klassieke patroon.(1)

Persoonlijke geloofsbeleving en spiritualiteit vinden hun plek in het meebidden- en zingen, in het horen en je laten raken door de woorden die klinken en in momenten van stilte, stil gebed en meditatieve muziek.

Het Nieuwe Liedboek met zijn rijke schat aan traditionele en eigentijdse liederen, alsmede een gevarieerd aanbod van liturgische teksten, helpt om te komen tot een poëtische en muzikaal verantwoorde vormgeving van de viering.

Kerkmuziek

De muzikale vormgeving van de kerkdiensten is in handen van een vaste groep van organisten. Het ontbreekt momenteel aan deskundigheid en creativiteit, doordat de functie van hoofdorganist en cantor niet, of maar ten dele is ingevuld.

Het kerkkoor PROCANTI werkt mee aan de meeste diensten die gehouden worden in de St Maartenskerk.

Uit de voormalige cantorijen van de wijkkerken wordt zo nu en dan een gelegenheidscantorij samengesteld.

Aan de 'Lutherse diensten' in de St Caeciliakapel wordt meegewerkt door de Lutherse cantorij.

Kerkgebouwen

Afgesproken is dat deze diensten voor het merendeel plaatsvinden in de kerk van Drumpt. Op hoogtijdagen en voor een aantal diensten met een bijzonder (muzikaal) karakter komen we samen in de St Maartenskerk.

Daarnaast is er eens in de veertien dagen afwisselend een 'gewone' dienst in de dorpskerk van Wadenouwen en in de Caeciliakapel, waarbij in de laatstgenoemde eens per maand de viering een 'Luthers karakter' kent.

Verder is er elk jaar in januari op de zondag van het Gebed voor de eenheid een Oecumenische viering samen met de RK Suitbertusparochie, afwisselend in de St Maartenskerk en de Dominicuskerk.

Van 0 - 80...

De kerkdiensten en vieringen hierboven genoemd zijn uiteraard bedoeld voor alle leeftijden.

Toch is er ook speciale aandacht voor verschillende leeftijdsgroepen, met name voor de jongere generatie. Dit laatste neemt niet weg dat het aantal kinderen dat aanwezig is in de kerkdienst steeds kleiner wordt. (2)

4.2.1.2 ...door de week

Huwelijks- en gedachtenisdiensten

Dergelijke diensten zijn bij uitstek vieringen met een uitgesproken 'belevingskarakter'. Recht doen aan alle emoties die op zulke momenten spelen staat voorop en kan verbonden met geloof en spiritualiteit een helende, troostende en inspirerende uitwerking hebben.

Van 0-80...

De Werkgroep senioren PGT organiseert een paar maal per seizoen vieringen voor ouderen door de week. (3)

In de Adventstijd en de Veertigdagentijd worden er door de week op iedere woensdagavond vespers gehouden in de St Caeciliakapel. (4)

In de Veertigdagentijd komen daar de Vastenmaaltijden op vrijdagavond in het Inloophuis bij. De Stille week voor Pasen begint op zondagmiddag met een concert in de St Maartenskerk. Van maandag tot en met zaterdag is er elke avond een viering in de Caeciliakapel. Een voorbereidingsgroep, waarin alle predikanten en de cantor zitting hebben is verantwoordelijk voor het thema en de vormgeving van deze vieringen. Aan de Paasnachtviering wordt medewerking verleend door een gelegenheidscontorij.

In het recente verleden werden samen met de RK Suitbertusparochie '*Thomasvieringen*' georganiseerd.(5)

Het project '*Stilte in de stad*' stelt de Caeciliakapel elke vrijdag van 12.30-13.30u en elke zaterdag van 14.00 tot 16.00u open voor het publiek.

Op zaterdagmiddag is er om 15.00u een gezamenlijk stiltemoment met afwisselend een tekst, muziek en stilte. Deze viering heeft een zo open mogelijk karakter, zodat iedereen, gelovig en niet-gelovig zich daarin thuis kan voelen.

De uitvoering van het project is onder begeleiding van een predikant in handen van een grote groep vrijwilligers die gastvrouw/heer optreden. Een aantal van hen bereidt ook de korte bezinning op zaterdag voor.

4.2.2 Ruimte voor geloofsbeleving en spiritualiteit in kringwerk, pastoraat en bestuur.

4.2.2.1 Kringwerk

In nagenoeg alle kringbijeenkomsten is er ruimte voor persoonlijke geloofsbeleving en spiritualiteit. Dan kan gedacht worden aan preekvoorbereiding, Bijbelkringen en boekbesprekingen, bijeenkomsten rond kunstwerken en filmavonden, bibliodrama, droomgroep en de jaarlijkse Spiritualiteitsdag; ook aan spirituele momenten tijdens georganiseerde wandelingen en maaltijdbijeenkomsten.

4.2.2.2 Pastoraat

In pastorale contacten wordt pastoraat in de zin van omzien naar elkaar soms echte zielszorg. Dit geldt zeker voor het pastorale werk van de predikanten en bezoekmedewerkers, maar ook voor pastorale contacten tussen gemeenteleden onderling.

4.2.2.3 Bestuur en spiritualiteit Kerkenraad.

De kerkenraad heeft de leiding over de gemeente. In de praktijk en de hectiek van het moment is er vaak te weinig aandacht voor gezamenlijke bron van waaruit men dit werk doet.

Start actie Kerkbalans

Een voorbeeld van de combinatie spiritualiteit en bestuur is de vesper waarmee de actie Kerkbalans elk jaar begint op de startbijeenkomst voor de vrijwilligers.

4.2.3 Muziek en spiritualiteit

Zingen en musiceren is een van de vormen waarin mensen boven zichzelf uitgetild kunnen worden. Daarom noemen we hier ook het kerkkoor Procanti, de cantorij en het jeugdorkest. Wie op een kerkkoor, cantorij of in een orkest zit doet dat over het algemeen omdat hij/zij graag zingt of muziek maakt.

Toch kan een lied of muziekstuk ook een diepere (geloofs)laag aanraken.

Dit geldt overigens niet alleen voor de zangers en musici, maar ook voor de toehoorders.

Verder kan hier gedacht worden aan Kerstzangavonden, muzikale uitvoeringen in de St Maartenskerk en aan de zangmiddagen voor ouderen.

4.2.4 Dwarsverbanden met de Tielse Samenleving

De onlangs gehouden Interreligieuze gebedsdienst voor en met vluchtelingen is een voorbeeld van het samen delen van ervaringen en het beleven van het geloof met andersgelovigen.

4.3 Aanbevelingen voor nieuw beleid

In een artikel in TROUW, najaar 2003 lezen we:

“In de gemiddelde protestantse eredienst is te weinig ruimte voor persoonlijke beleving, terwijl daar wel behoefte aan is. De protestantse spiritualiteit is verwaaid in de secularisatie, ten onder gegaan in de verlegenheid voor grote woorden. Ze moeten opnieuw ontdekt en ervaren worden...” (6)

Is dat niet de achtergrond van wat onder andere naar voren kwam in gesprekken over Godservaring en spiritualiteit met gemeenteleden? Zij zoeken met name naar een nog meer persoonlijk ‘beleven’ en ‘ervaren’ als het gaat om de zondagse eredienst in onze gemeente. En daarin zijn mensen verschillend. Wat raakt en betekenisvol is voor de één, wordt door de ander zo niet ervaren.

4.3.1 Liturgische bijeenkomsten

4.3.1.1 ...op zondag

Uit de beschrijving van de huidige praktijk in hoofdstuk 2.1.1 valt af te leiden dat twee dingen leidend zijn. Als het gaat om de thematiek en ‘kleur’ van de zondag is dat het jaarrooster en als het gaat om de vormgeving van de viering is dat de klassieke orde van dienst (1).

Jaarthema.

De bron waaruit voor alles geput wordt is de bron van de Schriften en de schatkamer van de kerkelijke traditie. Als het gaat om groei in omgang met het (geloofs-)Geheim is het echter van even groot belang dat uit een tweede bron wordt geput, nl die van het concrete leven van de gemeenteleden. Daarbij komen zowel de samenleving met haar impulsen en zorgen in beeld, als ook de zelfontmoeting, de omgang met persoonlijke levensvragen. In de voorbereidende gesprekken van dit beleidsstuk is daarom gepleit om voor elk jaar een jaarthema te kiezen. Daarbij gaat dan de voorkeur uit naar een levensthema of levensvraag om tijdens een seizoen samen verder uit te diepen, om te beginnen in de eredienst. Van daaruit kan het thema in alle verbanden aan de orde komen, zodat recht kan worden gedaan aan de complexiteit en meerdere dimensies van een thema (V&T, Diaconie etc.)

Vormgeving

De klassieke orde van dienst heeft niet voor niets de eeuwen getrotseerd en berust dan ook op goede (Bijbelse) gronden. Toch is zij niet heilig in die zin dat er nooit van kan of mag worden afgeweken. Er zal ook ruimte moeten zijn voor eigentijdse liturgische vormen van omgang met het (geloofs-)Geheim.

Met het oog op meer beleving en (Gods-)ervaring is aandacht voor beeldtaal in de liturgie van groot belang. Dat kan variëren van zoiets als Liturgisch bloemschikken tot aan het kijken naar beeldende kunst. Hulpmiddelen als een permanent aanwezig beeldscherm en/of beamer + scherm zouden daarbij niet mogen ontbreken.

Ook een flexibele inrichting van het liturgisch centrum is een voorwaarde in deze.

Kerkmuziek

Onze gemeente kent een rijke traditie als het gaat om kwalitatief goede kerkmuziek.

Op dit gebied was er jarenlang veel te beleven en voor velen heeft dit voor de eigen omgang met het Geheim veel betekend.

Professioneel opgeleide kerkmusici, alsmede verschillende cantorijen droegen daar aan bij. Ten gevolge van de genomen besluiten is een crisis ontstaan in de gemeente. Een deel van de gemeenteleden kan niet goed verder met de ontstane situatie, waaronder kerkmusici. Op korte termijn zal de vacature van cantor/organist/pianist snel moeten worden vervuld.

Kerkgebouwen

Een van de bronnen waaruit bij het vormgeven van nieuw beleid ook geput dient te worden is de bron van de geschiedenis van de gemeente. Mensen hebben in het verleden de gemeente met toewijding en inzet opgebouwd. Ook de vormgeving en inrichting van een kerkgebouw maakten daar deel van uit.

Wanneer een gebouw moeten worden afgestoten brengt dit rouw met zich mee voor de groep die dit betreft.

Het is van groot belang om bij een gezamenlijke start in een 'nieuw' kerkgebouw dit een daadwerkelijk nieuw begin voor allen te laten zijn. Hieraan zal zeker bijdragen het opnieuw inrichten van de liturgische ruimte, waarbij met name die groepen die hun kerkgebouw hebben moeten achterlaten een stem in het kapittel zouden moeten hebben.

Structurele ruimte voor diversiteit. Van 0 - 80

Er is diversiteit in leeftijden en in behoeften en verwachtingen.

We hebben kunnen vaststellen dat op zondag met name voor de jonge kinderen en de tieners actief beleid is ontwikkeld (2). Het blijft wel nodig dit te evalueren en kritisch te blijven bekijken. Een stap in de goede richting is dat er voor ouders met zeer jonge kinderen activiteiten worden ontwikkeld (een x per kwartaal).

Voor de adolescenten en alle leeftijdsgroepen daarboven, met name voor hen die behoefte hebben aan meer 'beleving' en meer eigentijdse vormen is er weinig structurele aandacht.

Eenmaal per jaar is er wel een Taizé-viering in plaats van de 'gewone' liturgie. Iets wat jongeren, maar ook veel ouderen aanspreekt.

In de voorbereiding van dit beleidsplanonderdeel is door velen niet alleen gepleit voor vernieuwing, maar ook voor traditie en realisme. Er is al sprake van diversiteit in het aanbod van vieringen.

Rekening houdend met de draagkracht van predikanten en de beschikbaarheid van vrijwilligers lijkt het realistischer om bestaande, gewaardeerde vieringen vaker terug te laten komen. Zo kan ook een traditie ontstaan. Nieuwe vormen kunnen daaraan in bescheiden mate worden toegevoegd.

Waarom zou je bijvoorbeeld maar een keer per jaar een Taizé-viering, een Thomasviering, een kinderdienst en een jeugdviering houden?

Het voornemen is om in de Caeciliakapel behalve de maandelijkse 'Lutherse viering' ook een aantal experimentele vieringen te houden met een missionair karakter.

4.3.1.2 ...door de week

Aan de in hoofdstuk 2.1.2 genoemde vieringen is niets toe te voegen naar onze mening.

Huwelijks- en gedachtenisdiensten zijn vieringen op de scharnierpunten van het leven. Er zijn natuurlijk meer scharnierpunten aan te wijzen, zoals bijvoorbeeld een scheiding. Ook hiervoor bestaan liturgische vormen die eventueel aangeboden kunnen worden in een pastoraal contact.

4.3.2 Ruimte voor geloofsbeleving en spiritualiteit in kringwerk, pastoraat en bestuur.

4.3.2.1 Bestuur

Meer aandacht voor bezinning en inspiratie tijdens kerkenraadsvergaderingen of aparte kerkenraadsbijeenkomsten.

4.3.2.2 Spiritueel V&T-werk

In het V&T aanbod pleiten we om naast het bestaande aanbod een structureel aanbod te doen van spirituele werkvormen, die mensen kunnen helpen groeien door middel van zelfontmoeting, ontmoeting met het (geloofs-)geheim en met elkaar.

Hier zou bv gedacht kunnen worden aan een gebeds- of meditatiegroep en een groep over spiritualiteit en rituelen thuis.

Aantekeningen

- (1) -Dienst van de voorbereiding, met drempelgebed, kyrie en gloria
-Dienst van het Woord met gebed bij de opening van het Woord, schriftlezing(en), uitleg en verkondiging
-Dienst van de gebeden (al of niet ingebed in de Dienst van de Tafel), dank-en voorbeden, stil gebed, Onze Vader, inzameling van de gaven.

(2) **Jonge kinderen**

-Elke zondag is er in de meeste kerkgebouwen een kort moment van aandacht voor de kinderen voordat ze naar hun eigen kindernevendienst gaan.

1x per seizoen is de hele viering afgestemd op kinderen van 4 tot 11 jaar.

Daarnaast zijn er voor de gezinnen met jonge kinderen de Palmvasdienst, de Sint Maartensviering, het Kinderkerstfeest.

Dit seizoen wordt gestart met zogenaamde kerk-op-schootvieringen voor ouders met kinderen van 0-6 jaar. Voorlopig is er een pilot van 3x op de zondagmiddag om 15.30u

1x per seizoen wordt in een Overstapdienst de overgang van kindernevendienst naar de 'gewone' dienst (van basisschool naar voortgezet onderwijs) gevierd.

9 x per seizoen is er 1x per maand parallel aan de kerkdienst een tienerdienst voor de tieners van 12 – 16 jaar. Er is een jaarthema. Dit jaar is dat bijv. Meet&Greet met Bijbelse personen.

1x per seizoen wordt de hele viering afgestemd op de jeugd van 12 tot 16 jaar.

Jongeren en adolescenten

1x per jaar bereidt de 18+ meet&eatgroep een zondagmorgendienst voor in de vorm van een Taizé-viering.

- (3)** -in het voorjaar, rond Pasen, een middagbijeenkomst met een vesper en een broodmaaltijd.
-in september een vesper met broodmaaltijd
-in december een kerstviering met een feestelijke maaltijd.
- (4)** De vespers kennen doorgaans het volgende patroon:
Psalmgebed
Schiftlezing al of niet gevolgd door een korte overweging
Dank- en voorbeden , stil gebed, Onze Vader
- (5)** een Thomasviering gaat als volgt: in de ruimte van een oud kerkgebouw komen mensen bijeen om bij de vragen en twijfels in het leven stil te staan. Om te zoeken naar openheid en betekenis. Met woorden en teksten, met verstillings en verbeelding. Omdat niet iedereen hetzelfde wil, is er in plaats van een verkondiging 'de heilige chaos' waarin ieder in beweging komt en deelneemt aan een van de activiteiten.
- (6)** Het volledige citaat uit TROUW luidt:
"Alleen die kerken groeien waar gelovigen het heilige rechtstreeks in hun leven kunnen ervaren. Juist met dat punt hebben protestanten de grootste moeite. Het protestantisme is een tragedie, omdat de bedoelingen oorspronkelijk zo zuiver waren. Maar helaas, het zal het niet redden. De winnaars zijn de rooms-katholieken en oosters-orthodoxen met hun eucharistie als persoonlijk belevingsmoment en de evangelicalen met hun persoonlijke ervaring... Dit legt de vinger op een gevoelige plek. In menige protestantse kerk is de ervaring van het heilige inderdaad weggeslopen en vervangen door gêne en verlegenheid... In de gemiddelde protestantse eredienst is te weinig ruimte voor persoonlijke beleving, terwijl daar wel behoefte aan is. De protestantse spiritualiteit is verwaaid in de secularisatie. Ten onder gegaan in de verlegenheid voor grote woorden. Ze moeten opnieuw ontdekt en ervaren worden..."

Hoofdstuk 5 Gemeenschap en Ontmoeting (Koinoonia)

Ontmoeten

*Je moet
van twee kanten
komen
om elkaar
te ontmoeten*

*Om zomaar te ontmoeten
jezelf
de ander
God*

*In beweging, gebaar,
In woorden, verhalen*

*Je moet eigenlijk
toevallig
onderweg zijn*

*Je moet
geen doel
voor ogen hebben
en je moet laten gebeuren
waar je misschien
wel bang voor bent*

*Je moet niet alles
willen verklaren
voor je het weet
verklaar je elkaar
de oorlog*

*Je moet
van twee kanten
komen om elkaar
te ontmoeten*

*Ondanks twijfel
of juist
één en al
zeker weten*

*Je moet jezelf
in de ander
durven zien
zonder
in de ander
te verdwijnen*

*Het kan opeens
zomaar
voor je staan
je kunt elkaar ontmoeten
...of je kunt het
laten gaan*

*Dat is het vreemde
en gelijk de kracht
als bij geluk
je maakt het waar
of je maakt het stuk*

*Het kan je bedreigen
het kan je behoeden
het kan je troosten
het kan je voeden*

*Maar ...
je moet van twee kanten komen
om elkaar
te ontmoeten*

Naar een tekst van Stef Bos, bewerking Yolanda van der Stelt

Geloof wil niet alleen zijn, geloof zoekt altijd een samen.....

De kerk is een gemeenschap van mensen die is ontstaan en leeft vanuit de verbondenheid met God. God heeft zich laten kennen in Jezus Christus. In verbondenheid met hem vormen wij één gemeenschap, het lichaam van Christus (1 Korinthe 12). In de maaltijd wordt deze gemeenschap gevierd. God zoekt de relatie met ons en brengt ons in relatie met elkaar. Gods liefde voor mensen inspireert en motiveert ons om elkaar lief te hebben (1 Johannes 4)

We leven in een samenleving, waarin mensen steeds meer op zichzelf komen staan (individualisering). Bovendien worden mensen steeds meer gezien vanuit hun economisch nut en dreigen een gebruiksvoorwerp te worden. In de christelijke gemeente zijn mensen geen nummer, maar krijgen we een naam. Er is aandacht voor de hele mens met zijn of haar levensverhaal. De ontmoeting met de ander als persoon staat centraal. Daarin wordt het anders-zijn van de ander gerespecteerd.

Waar onze samenleving uiteen dreigt te vallen in verschillende groepen (arm/rijk, jong/oud, hoog/lager opgeleid, autochtoon/allochtoon, blank/zwart , man/vrouw etc.), is de gemeente van Christus de plek waar iedereen gelijk is en elkaar ontmoet. *Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen , mannen of vrouwen , U bent allen één in Christus (Galaten*

3: 28) De ontmoeting beperkt zich niet tot de leden van de eigen gemeente, maar we staan open voor alle mensen die op onze weg komen.

Daar waar mensen elkaar echt ontmoeten ontdekken we ook Gods aanwezigheid. Als “derde” in het gesprek. Door heel het leven heen staan we in verbinding met God. We proberen ons te openen voor zijn aanwezigheid en op het spoor te komen van de weg die hij wijst. De ontmoeting is een bron van inspiratie. Mensen leren van en aan elkaar. De ontmoeting kan ons doen groeien in Godservaring en spiritualiteit.

De gemeenschap met Christus roept ons tot zorg en verantwoordelijkheid voor de ander. In de ontmoeting met elkaar proberen we aan te sluiten bij alles wat een mens bezig houdt. We proberen elkaar steun en zorg te geven in periodes van pijn en verdriet. We leven mee op vreugdevolle momenten. Deze ontmoetingen bieden ruimte tot pastoraat. Er is sprake van pastoraat daar waar mensen elkaar ontmoeten en een relatie met elkaar aangaan om, bij het licht van het evangelie, samen een weg te zoeken in geloofs- en levensvragen.

5.1 Visioen

5.1.1in de vieringen

Ons visioen is dat we telkens als we samenkomen als gemeente rond Schrift en Tafel ervaren dat we gemeenschap van Christus zijn en elkaar echt ontmoeten. Dat we samen vieren, en dat zoveel mogelijk mensen daar een bijdrage in hebben. Dat we elkaar ontmoeten in de voorbereiding, dat gemeenteleden participeren in de vieringen en er na afloop van de vieringen verschillende vormen van ontmoeting zijn. Tijdens het koffiedrinken na de dienst, in vormen van nabespreking en verdieping in verschillende vormen van verwerking (creatieve werkvormen zoals schilderen en boetsen, maaltijden, wandelingen etc.)

5.1.2in de gemeente

Ons visioen is dat we toegroeien naar één gemeente, waar mensen gemeenschap ervaren en zich thuis en welkom voelen.

We willen bevorderen dat er vele kleine netwerken binnen de gemeente blijven en groeien, waarin mensen elkaar ontmoeten. In een tijd van individualisering willen we mensen met elkaar verbinden rondom onderwerpen die voor hen in hun levensfase belangrijk zijn of die passen bij hun gaven en talenten. Om samen iets voor te bereiden, om met elkaar te praten, om samen iets te doen. We willen de hele mens aanspreken en mensen iets laten beleven met hoofd, hart en handen.

5.1.3 de gemeente naar buiten

Ons visioen is dat we een open gemeente zijn, waar iedereen welkom is. Daarvoor zetten we niet alleen onze deuren open, maar gaan zelf ook naar buiten. We willen zichtbaar en aanwezig zijn in de samenleving. We willen mensen ontmoeten en met elkaar verbinden op diverse plekken in de stad en het dorp. We willen investeren in de dialoog met andere religieuze gemeenschappen.

5.2 Huidige praktijk

Voordat we ons visioen omzetten in nieuwe beleidsvoornemens is het goed om eerst in kaart te brengen wat er nu allemaal al gebeurt op het gebied van Gemeenschap-Ontmoeting-Koinoonia.

5.2.1in de vieringen

De fusie tot Protestantse gemeente Tiel en het gebouwenbesluit heeft gemaakt dat er op het gebied van gemeenschap veel veranderd is de laatste jaren. Vijf geloofsgemeenschappen zijn bij elkaar gekomen. Door het sluiten of minder vaak gebruiken van kerkgebouwen zijn mensen hun oude vertrouwde gemeenschap kwijtgeraakt. Mensen ontmoeten elkaar in nieuwe verbanden en op nieuwe plekken. Niet iedereen heeft daarin zijn plek gevonden. Sommige mensen voelen zich ontheemd en vinden de aansluiting niet.

Alle geloofsgemeenschappen kennen het gebruik van elkaar ontmoeten na de kerkdienst door het drinken van koffie en thee. Deze traditie is in de nieuwe gemeente voortgezet. Bij de voorbereiding van diensten(preekvoorbereiding, voorbereiding van bijzondere diensten als jeugddiensten, Thomasviering en de startzondag) is een kleine groep betrokken.

5.2.2.....in de gemeente

Onderhoud en beheer

Een kleine vaste kern van gemeenteleden draagt een groot deel van het vrijwilligerswerk rondom de gebouwen: onderhoud, schoonmaken, koffie schenken, agendaplanning etc. Mensen voelen zich verantwoordelijk en ervaren ook gemeenschap in deze activiteiten. Bemensing is een punt van zorg. Als gevolg van het fusieproces zijn een aantal mensen gestopt. Daarnaast maakt veroudering van de vrijwilligers dat mensen hun taak neerleggen.

Activiteiten

Jaarlijkse rommelmarkten in Drumpt en Wadenoijen hebben een vaste en uitgebreide groep van vrijwilligers die betrokken zijn. Daarnaast is een vaste groep betrokken bij de bommelsapactie in Wadenoijen en het ophalen van oud-papier in Tiel. Het lukt over het algemeen redelijk goed om mensen voor dit soort doe-activiteiten te vinden. Ook hier is bemensing om dezelfde reden als hierboven genoemd een punt van zorg.

Vorming en Toerusting

Een relatief kleine vaste groep participeert actief in het gevarieerde aanbod van vorming en toerusting. Naast vormen van leren en gesprekken worden er ook combinaties aangeboden met film, wandelen, bibliodrama en maaltijden.

Daarnaast zijn er enkele vaste groepen:

Preekvoorbereiding, Overdagbijbelkring, Open Deur kring, Gesprekskring Passewaaij, Vrouwengesprekskring, Gesprekskring Ontmoeting en Inspiratie, Droomgroep.

Het is moeilijk een groter deel van de gemeente hierbij te betrekken. Veel mensen vinden het lastig woorden te vinden in bijeenkomsten rondom bijbel en geloof.

Muziek

Gemeenschap en ontmoeting in koren en rondom muziek kent een lange traditie in Tiel. Kerkmuziek wordt door veel mensen belangrijk gevonden en verbindt mensen met elkaar. Voorbeelden daarvan zijn het kerkkoor Procanti , de cantorijen van de verschillende kerken en het (jeugd)orkest.

Tijdens de fusie is het niet gelukt de diverse cantorijen bij elkaar te voegen tot één cantorij.

Oorzaak daarvan is de moeite die diverse muzikanten, koorleden en cantor-organisten hebben met het sluiten van de kerk aan de Schaepmanstraat en het beperkt gebruiken van de Maartenskerk. Deze kerken bieden voor kerkmuziek de beste mogelijkheden.

Momenteel wordt van tijd tot tijd een gelegenheidscantorij bij elkaar gebracht.

Jeugdwerk

Onder leiding van een ervaren jeugdwerker is de afgelopen jaren gewerkt aan een jeugdbeleidsplan waarin voor kinderen en jongeren diverse activiteiten worden georganiseerd op het gebied van vieren, leren, ontmoeten en dienen.

Voor elke leeftijdsgroep is er een aanbod. Ouders worden daarbij actief betrokken.

Zie hiervoor de bijlage na hoofdstuk 8.

Dit bevordert gemeenschap en ontmoeting. Het gezamenlijk jeugdwerk is al begonnen lang voor de fusie. Na de fusie is er hard gewerkt om de verschillende groepen, bijvoorbeeld de kindernevendienst, samen te voegen.

Ouderen

De Werkgroep Senioren PGT verzorgt naast vieringen ook activiteiten waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten. Vaak wordt daarbij een maaltijd aangeboden.

Elke laatste donderdag van de maand is er een activiteit van het Trefpunt 60+ .

Op deze zelfde dag is er een wijklunch.

Het samenbrengen van het ouderenwerk van de verschillende gemeentes is na de fusie goed gelukt. Een groeiend aantal ouderen doet mee aan de activiteiten.

Pastoraat

De gemeente kent georganiseerd pastoraat dat plaats vindt in de pastorale secties.

Daarbinnen zijn predikanten en bezoekmedewerkers betrokken bij bezoekwerk.

In 2016 heeft er een reorganisatie van het georganiseerd pastoraat plaatsgevonden.

De fusie van onze gemeentes maakte dit noodzakelijk. In de oude situatie had elke wijkkerk zijn pastorale organisatie. De wijkkerk was ingedeeld in secties, waarbinnen predikanten, ouderlingen, wijkhoofden en contactpersonen mensen bezochten. Er waren verschillen binnen de wijken. Sommige wijken hadden bijvoorbeeld nog een verjaardagsfonds, anderen niet. Ouderen werden vanaf een bepaalde leeftijd jaarlijks door een contactpersoon rond hun verjaardag bezocht. Sommige mensen kregen regelmatig bezoek van een contactpersoon.

Nieuwe pastorale structuur

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente gaan werken met een nieuwe pastorale structuur.

Er zijn 9 pastorale secties gevormd. Elke sectie heeft een coördinator. Deze is aanspreekpunt in de wijk. Wie bezoek op prijs stelt kan dat bij haar/hem aangeven. Zij/hij houdt de administratie bij, stuurt de medewerkers aan en zorgt dat er periodiek overleg is met de medewerkers en de eerst verantwoordelijke predikant.

Uitgangspunt: Zorg op maat

Aansluiting wordt gezocht bij behoeften van mensen: van aanbodgericht zijn we naar vraaggericht pastoraat gegaan. Mensen geven zelf aan of zij bezoek van een predikant of wijkmedewerker op prijs stellen. Alleen voor de mensen van 75 jaar en ouder is er een structureel aanbod van bezoekwerk rond de verjaardag op de kroonjaren. Deze bezoeken worden ook gebruikt om te peilen of meer bezoek nodig of wenselijk is. Ook worden de activiteiten van de werkgroep senioren onder de aandacht gebracht. Daarnaast worden mensen bezocht rond een huwelijksjubileum.

Afhankelijk van de mogelijkheden wat bemensing betreft is elke sectie vrij om het bezoekwerk verder in te vullen.

Naast deze georganiseerde vorm van pastoraat zijn er vele andere momenten van ontmoeting en aandacht voor elkaar. Bijvoorbeeld tijdens de voorbereiding van kerkdiensten, het koffiedrinken na de kerkdienst, tijdens maaltijden, wandelingen, gesprekskringen, activiteiten van vorming en toerusting, bijeenkomsten voor ouderen, diaconale activiteiten etc. Eigenlijk tijdens alle activiteiten in de gemeente . Pastoraat is dan ook iets van de hele gemeente.

5.2.3 de gemeente naar buiten

Wij willen een open gemeente zijn, waar iedereen welkom is. De praktijk leert dat sommige mensen de kerkgemeenschap als gesloten ervaren. Ook zijn er een aantal nieuwe mensen die de kerk zochten en zich erg welkom hebben gevoeld. De laatste jaren hebben enkele jonge mensen belijdenis gedaan en zich laten dopen.

Buiten de gemeente zijn er behalve het diaconaal platform geen bijeenkomsten waar we structureel deel van uit maken. Incidenteel wordt aangesloten bij activiteiten van bijvoorbeeld

mozaïek of andere welzijnsorganisaties. Contacten met andere kerkgemeenschappen zijn er binnen het pastoresconvent Tiel. Ook in de voorbereiding voor de oecumenische viering en de vespers in de Stille Week. De contactgroep Molukse kerk is enkele jaren geleden opgeheven. Contacten met de Turkse en Marokkaanse moskee en de Molukse kerk zijn gelegd ter voorbereiding van de interreligieuze gebedsdienst met - en - voor vluchtelingen. In het kader daarvan zijn er ook contacten met vluchtelingenwerk Oost-Nederland, stichting het Afrikaans huis en Stichting Evim.

5.3 Aanbevelingen voor beleid

5.3.1in de vieringen

Gemeenschap en ontmoeting bevorderen voor, tijdens en na de vieringen.

Mensen laten participeren in de voorbereiding van diensten. Tijdens de diensten interactieve vormen gebruiken. Na de dienst een aanbod voor verwerking en verdieping aanbieden.

Bijvoorbeeld door gelegenheid te geven met behulp van een aantal vragen door te spreken met elkaar, samen te lunchen of een thema te verdiepen met behulp van creatieve werkvormen of door samen te gaan wandelen na een dienst.

Onderzoeken of er op zondag behoefte is aan meer diversiteit in aanbod. In een tijd, waarin mensen door de week druk zijn en weinig tijd hebben/nemen lijkt de zondag de beste tijd voor vormen van gemeenschap te zijn.

5.3.2 ... in de gemeente

5.3.2.1 Investeren in wat mensen met elkaar verbindt:

Bestaande netwerken binnen de gemeente bewaren , versterken en vernieuwen:

gemeenteleden uit meerdere lagen van de gemeente betrekken bij bestaande activiteiten. In de uitvoering van de activiteiten ruimte geven aan mensen met nieuwe/andere ideeën. De bestaande groep van vrijwilligers betrekken bij de uitvoering hiervan: hen motiveren en stimuleren 'nieuwe' mensen op sleeptouw te nemen en open te staan voor hun ideeën.

Nieuwe vormen van verbinding stimuleren: kleine netwerken binnen de gemeente

Vormen van kleine netwerken rondom onderwerpen die mensen met elkaar verbinden. Bijvoorbeeld: rouw en verlies, kinderen , mensen zonder werk, mensen met interesse in spiritualiteit, stilte in de stad etc.

5.3.2.2 Mensen iets laten beleven met hoofd, hart en handen

Rondom vieringen en in vorming en toerusting een breed aanbod ontwikkelen waarin mensen op verschillende manieren worden aangesproken: de hele mens. Leren, gesprek, lezingen, symposia, creatieve werkvormen (schilderen, tekenen, boetsen etc.), (biblio)drama, muziek, film, literatuur, meditatie, stilte, wandelen, maaltijden

5.3.2.3 Werken aan een grondhouding waarin aandacht is voor:

- Oefenen in luisterend geduld: luisteren naar elkaars gevoelens en ervaringen in de kerk. Bijvoorbeeld naar de pijn die wordt gevoeld na het fusieproces en het daar bijbehorende gebouwenbesluit.
- Elkaar vasthouden en steunen op de weg van loslaten van het oude en op weg gaan naar het nieuwe.
- Antennegevoel ontwikkelen: de signalerende rol van ieder die betrokken is in de gemeente ontwikkelen: N.a.v. geluiden in de gemeente mensen verbinden in een

netwerk. Door middel van oproepen mensen bij elkaar brengen en behoeftes inventariseren. Bijvoorbeeld nieuw ingekomenen, doopouders, jongeren, ouderen die alleen komen te staan.

- Op maat communiceren met de diverse groepen binnen de gemeente (kerkblad SamenKerk, Zondagsbrieven, Website, e-mail, Facebook, Instagram, Twitter en andere sociale media).

5.3.2. 4 Samen met de coördinatoren en wijkmedewerkers zorg op maat binnen de nieuwe pastorale structuur inhoud en vorm geven.

5.3.3 de gemeente naar buiten

5.3.3.1 Aanwezig en zichtbaar zijn in de samenleving

Oprichten van een missionaire werkgroep die onderzoekt hoe wij als kerkelijke gemeenschap zichtbaar kunnen zijn in de samenleving door te participeren in activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, bibliotheek, maatschappelijke werk, politiek, Appelpop, Fruitcorso etc.

Daarnaast verbindende activiteiten op locatie organiseren: bijvoorbeeld film met nabespreking in de Agnietenhof, een plek vinden in het nieuwe cultuurcluster de Westluidense Poort met bijvoorbeeld een theologisch café of een stamtafel over actuele onderwerpen.

5.3.3.2 Caeciliakapel als plek voor missionaire activiteiten verder ontwikkelen.

Naast het project Stille in de Stad zoeken naar mogelijkheden om de kapel een plek te maken waar kerk en samenleving elkaar ontmoeten. Waar verschillende groepen uit de samenleving met elkaar in verbinding kunnen komen. Gedacht kan worden aan het organiseren van lezingen, debatten, preek van de leek. Maar ook een lichtjesavond rond Allerzielen.

5.3.3.3 De Maartenskerk nog meer een plek voor de stad maken.

Incidenteel organiseren van evenementen in de Maartenskerk zoals bijvoorbeeld een nacht van de Spiritualiteit, Poëzieavond, Vluchtelingendienst etc.

Hoofdstuk 6. Dienen-doen-delen (diakonia)

Diakenen (m/v)

*De bengels van de kerk
Die hengelen naar centen
toonbroden uit gaan delen
met wijn een wond uitwassen
de handen uit de mouwen
matrassen door het dak
de kiezen op elkaar
in 't onvervaard vertrouwen
op goede grond te bouwen
een praktisch Pinkstermanifest
't geheime leger van Gods heil
Gods vlag op onze modderschuit*

Anton Chardon

Diaconaat vindt plaats in de relatie God – de naaste – jijzelf. Christus inspireert ons door zijn liefhebbende, dienende en lijdende gestalte. Van daaruit willen wij als gemeente(-leden) invulling geven aan de Bijbelse begrippen naastenliefde, gerechtigheid en barmhartigheid, zowel binnen als buiten onze geloofsgemeenschap.

.....alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan..... (Matt 25: 34-40).

Vervuld van de Geest komen wij in actie. Door onze navolging van Christus wordt Hijzelf vervuld.

In de dienst van de tafel mengen zich mystiek en praktijk. Hier openbaart zich de bevrijdende wisselwerking tussen de schriftlezingen (verkondiging), het viereen (gemeenschap) en het maatschappelijk handelen (diakonia).

Onze gemeente mag een open en gastvrije gemeente zijn; de gemeente als herberg: gasten storen niet maar geven kansen tot Zij worden in ons midden ontvangen. Onze gemeente mag ook naar buiten treden en daar tot hulp en steun zijn waar nodig.

Wij worden opgeroepen “het zout der aarde” en “het licht der wereld” te zijn. (Mattheus 5: 13-16) Het zout in het brood is niet te vinden, maar zonder zout heeft het brood geen smaak. Zo kunnen de christenen bijna onopgemerkt hun omgeving positief beïnvloeden. Het licht kan “vanaf de standaard” de wereld in schijnen. Het kan als een vuurtoren waarschuwen voor een gevaarlijke kust of leiden naar een veilige haven. Zo kunnen christenen een uitstraling hebben naar de maatschappij. Het licht kan ook als een kaarsje in het donker schijnen. Een teken van bemoediging in een gesloten omgeving.

6.1. Visioen

6.1.1 Barmhartigheid en gerechtigheid

Ieder gemeentelid heeft een diaconale roeping. Van daaruit streven wij er naar recht te doen aan en stem te geven aan kwetsbare mensen, in woord en daad ondersteuning te bieden aan de lijdende mens.

Onze geloofsgemeenschap wil present zijn in de samenleving – zowel dichtbij als ver weg - door bondgenoot te zijn van mensen die er alleen voor staan, zowel binnen als buiten onze gemeente.

Bondgenoot zijn impliceert een wederkerige relatie met respect voor elkaar, waarbij mensen onvoorwaardelijk met elkaar willen delen, zowel elkaars talenten, gaven en rijkdommen als elkaars zorgen, noden en kwetsbaarheden.

Belangrijk is, dat de christenen ook zijn toegerust voor diaconaat en om signalen van buiten via hun "antenne" te ontvangen en daarop te reageren.

Ook de zorg voor het behoud van de schepping valt onder het diaconaat.

6.1.2 ...in de vieringen

Ons visioen is dat we telkens wanneer we samen komen als gastvrije gemeente rond Schrift en Tafel –al is het maar soms, even- uitgenodigd worden, zelfs aangespoord worden, om diaconaal in beweging te komen. Dat is meer dan alleen een financiële bijdrage in de diaconale collecte.

6.1.3 ...in de gemeente

Ons visioen is dat gemeenteleden elkaar diaconaal ondersteunen en nabij zijn.

Daarnaast kan het diaconaat ook beleefd worden in projecten en geproefd worden bij vorming en toerusting.

6.1.4 ... de gemeente naar buiten

In de Nederlandse maatschappij kunnen wij laten zien wat de meerwaarde van christelijk diaconaat in een geseclariseerde samenleving is.

Als krimpende gemeente kunnen we in het diaconaat door bundeling van krachten in interkerkelijk verband van betekenis zijn voor onze omgeving. Ook in samenwerking met maatschappelijke organisaties kunnen wij ons diaconaat uitoefenen.

Maar ook ver over onze landsgrenzen wordt hulp gevraagd. Daar kunnen we mee aan de slag door informatie te geven en te collecteren.

6.2. Huidige praktijk

Voordat we ons visioen omzetten in nieuw beleidsvoornemens is het goed om eerst in kaart te brengen wat er allemaal nu al gebeurt als het gaat om diaconaat in onze gemeente.

6.2.1. in de vieringen

Diaconaat in Erediensten:

De gemeenteleden worden bij de ingang van de kerk welkom geheten.

In het kyriëgebed en de voorbeden wordt de aandacht gevestigd op de nood van de wereld, klein en groot.

In elke kerkdienst is een boeket bloemen aanwezig. Na de dienst wordt dit boeket met een groet van onze gemeente naar iemand van onze gemeente gebracht die ziek is, een moeilijke tijd doormaakt of speciale aandacht verdient. Het bezoekje wordt door velen zeer op prijs gesteld.

Er wordt gecollecteerd voor plaatselijke, landelijke en internationale steundoelen. De collecten worden toegelicht, zodat de bewustwording van de gemeenteleden wordt geactiveerd.

De diakenen dienen aan de tafel van de Heer.

Ook in de zondagsbrief wordt aandacht besteed aan diaconale activiteiten.

Voedselbank

Wekelijks worden gemeenteleden in de gelegenheid gesteld *bij de ingang van de kerk* boodschappen voor de voedselbank in te leveren. Daarnaast wordt er enkele keren per jaar gecollecteerd voor dit doel.

6.2.2 in de gemeente

Haal en breng service

Elke zondag en bij activiteiten rond het ouderendiaconaat wordt er door gemeenteleden gebruikgemaakt van de haal en brengservice. Mensen die om wat voor reden dan ook niet zelfstandig naar de kerk of activiteit kunnen, worden, op verzoek, opgehaald en weer thuis gebracht.

Ouderendiaconaat: Trefpunt 60+, zangbijeenkomsten, vespers met maaltijd, zomerbijeenkomst, kerstmaaltijd

Jeugd diaconaat: Sirkelslag (spel voor het goede doel), project Nacht zonder dak (straatkinderen, vluchtelingen)

Activiteit in de sectie: Bij hulpvragen worden mensen persoonlijk bezocht en wordt aan oplossingen gewerkt.

6.2.3 de gemeente naar buiten

Diaconaal centrum Tiel:

- *Inloophuis*

Het Inloophuis is bijna 30 jaar geleden geopend en inmiddels een interkerkelijk initiatief geworden.

Waren het voorheen vooral eenzamen, die het Inloophuis bezochten, langzamerhand komen er steeds meer mensen met lichamelijke, verstandelijke en geestelijke beperkingen voorbij. Naast presentie (het "alleen maar" aanwezig zijn voor deze mensen) wordt ook geprobeerd of activering mogelijk is. Twee professionals (samen ca 0,9 FTE) en circa 25 vrijwilligers zijn hier actief.

Jaarlijks draagt de diaconie bij in de exploitatie van het Inloophuis. Een deel van deze bijdrage wordt opgebracht via de collectes in de wekelijkse kerkdiensten.

- *Franciscushof*

Deze stadstuin is in 2013 gestart en draait nu volop. De vrijwilligers vinden er een zinvolle tijdsbesteding. Veel producten worden verwerkt in de maaltijden van het Inloophuis.

- *Tielse maatjes*

Onder regie van de Tielse werkgroep "Ruimte voor anders zijn" is een project zorgmaatje ontwikkeld. Vrijwilligers hebben geregeld contact met mensen met een psychiatrische ziektegeschiedenis. De coördinatie ligt in handen van een professional (0,1 FTE).

Interkerkelijk Hulpfonds Tiel

De diaconie draagt ook jaarlijks bij in de steun, die het IHT verleent aan mensen die voor korte termijn en met kleine bedragen in de problemen gekomen zijn. Daarnaast heeft het fonds een verwijfsfunctie voor mensen bij wie de problemen groter of van een andere aard zijn. Enkele keren per jaar collecteren wij voor dit doel.

(Schuld)hulpverlening

Jaarlijks komen zo'n 20 aanvragen voor hulp en financiële steun bij ons binnen, meestal van buiten onze gemeente. Enkele verwijzen wij voor financiële hulp naar het Interkerkelijk hulpfonds en naar andere instanties. Voor een aantal aanvragen verzoeken wij een plaatselijk of landelijk steunfonds geld bij te dragen. Bij sommige hulpvragen verlenen wij zelf steun. Soms schakelen wij daarbij een buddy (maatje) in.

Nonfoodbank PGT

Tijdens diaconale werkzaamheden komt de diaconie regelmatig bij mensen die het niet breed hebben, meestal van buiten onze gemeente. Dat kunnen personen met een bijstandsuitkering zijn, mensen die te maken hebben met de gevolgen van een scheiding of men is in de schuldhulpverlening terecht gekomen. In die gesprekken komt soms naar voren dat men behoefte heeft aan meubilair, (kinder) fietsen of andere goederen. Men heeft er alleen geen financiële middelen voor. De diaconie stuurt dan een e-mail naar zo'n 75 adressen met de vraag of iemand een bepaald iets heeft staan dat men af zou willen staan.

Diaconaat Intramuraal Zorg (ziekenhuis/verzorgings- en verpleeghuizen)

Jaarlijks worden door leden van de Tielse kerken kerstattenties voor Vrijthof en ziekenhuis Rivierenland rondgebracht. De kosten worden bestreden uit het door ons beheerde "Fonds Nieuw Vrijthof". Veel kerken uit de regio (ook de onze) dragen geregeld bij in dit fonds. Verder worden er geregeld bedden gereden.

Vluchtelingenwerk

- Actie "geen brug te ver"

In het najaar 2015 is de nood van vluchtelingen vooral via de media sterk bij ons binnengekomen. Sommige gemeenteleden hebben gevraagd of wij ook niet iets konden doen. Kort daarop hebben wij hulp verleend bij de noodopvang van vluchtelingen in Tiel. Eén van onze gemeenteleden is in aanraking gekomen met een vluchtelingenkerk, die financiële hulp kan gebruiken. Het afgelopen jaar heeft dit ook tot persoonlijke contacten geleid. Deze kerk van de Syrische parochie staat in Arnhem, vandaar ook de naam voor deze actie. In de tweede wereldoorlog was Arnhem voor de geallieerden een jaar lang: een brug te ver. Maar voor ons is Arnhem zeker Geen brug te ver!

- *Vluchtelingendienst*

Het afgelopen jaar is er een zogenaamde vluchtelingendienst gehouden. In deze gebedsdienst is vanuit verschillende religies aandacht besteed aan de moeilijkheden, waarmee vluchtelingen (in Nederland en daarbuiten) te maken hebben.

- *Noodhulp*

Ook via de noodhulp kunnen wij soms iets betekenen voor vluchtelingen, die zich in Nederland vestigen.

Landelijke steundoelen

Ongeveer een derde van de collectes wordt besteed aan regionaal, provinciaal en landelijk werkende organisaties. Enkele voorbeelden zijn: diverse inloophuizen, binnenlands diaconaat via kerk in actie, hulp uitgeprocedeerde asielzoekers, vakanties voor ouderen en gehandicapten met weinig middelen.

ZWO Zending, werelddiaconaat, ontwikkelingssamenwerking

Een derde van de collectes in onze wekelijkse kerkdienst is bestemd voor deze internationale doelen.

Wereldwinkel

Iedere maand staat de wereldwinkel met een brede keuze uit het assortiment in een van de bijzalen van de kerk. De bedoeling is de koffiedrinkers steeds weer te attenderen op de mogelijkheden van fair trade aankopen. De getoonde producten kunnen ook worden gekocht.

Handtekeningen Amnesty International

Maandelijks worden kerkgangers in de gelegenheid gesteld voor twee personen (of instanties) die wegens hun gewetensovertuigingen in gevaar zijn gekomen een handtekening voor het teniet doen van de (voor)genomen maatregelen tegen deze personen/instanties. Enkele tientallen kerkgangers maken van deze gelegenheid gebruik.

6.4. Aanbevelingen

6.4.1. Diaconaat in de eredienst versterken

Enerzijds brengt de gemeente haar diaconale ervaringen en vragen in. Anderzijds, en dat hebben wij de afgelopen tijd gemerkt, heeft de bijzondere aandacht voor diaconale activiteit in de kerkdienst (Syrische kerk) een positief effect op het diaconaal gedrag van gemeenteleden. Dit kan nog verder worden ontwikkeld in verkondiging en met liturgisch diaken-zijn: bijvoorbeeld door deelname aan of het aanbrengen van intenties voor het kyriëgebed/de voorbeden; “inzameling” van onderling dienstbetoon. Hierdoor wordt de bewustwording van de gemeenteleden vergroot, de “radar” functie verbeterd. En daarmee wordt de “doordeweekse” signalering en uitvoering van diaconaat nog meer door gemeenteleden gedragen in gebed en daad.

6.4.2. Meer vorming en toerusting op diaconaal gebied

De vorming en toerusting kan ook worden ingezet om het diaconaal bewustzijn en de antennefunctie te vergroten.

6.4.3. Diaconaat in de gemeente onderhouden

Omzien naar elkaar, aandacht voor elkaar, dat is van wezenlijk belang in een kerkelijke gemeente. Daarom is diaconale dienst niet in eerste instantie voor de gemeente maar vooral van de gemeente.

6.4.4. Verspreide activiteiten in Tiel onderbrengen in één interkerkelijk orgaan

Presentie, activering en hulpverlening

Momenteel worden verschillende diaconale activiteiten op het gebied van zorg, welzijn, werk en inkomen, waarin de PGT deelneemt, in allerlei, vaak interkerkelijke, organisatorische verbanden uitgevoerd. Met de oprichting van een interkerkelijke diaconale stichting Tiel wordt een aanzet gemaakt tot het verzamelen van deze activiteiten in één organisatie. Als eerste zullen het Inloophuis (presentie en activering), de Franciscushof (stadsmoestuin) en het project Tielse maatjes (zorgmaatjes) hierin worden ondergebracht. De komende jaren zal worden bekeken, welke activiteiten passend zijn om in deze stichting verder vorm te krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan b.v. hulp en advies, financiële hulp (Interkerkelijk Hulpfonds Tiel) en/of financieel noodfonds, schuldhulpverlening/-maatjes, diaconaal spreekuur.

6.4.5. ZWO zending en werelddiaconaat (en ontwikkelingssamenwerking) versterken

De laatste jaren heeft de Tielse werkgroep ZWO een noodlijdend bestaan geleden. Toch is een terugval naar alleen nationaal en lokaal diaconaat een verschraling. Het is van belang, dat ook het buitenland de nodige aandacht krijgt. Hiertoe zal deze tak van diaconaat opnieuw worden geactiveerd. Naast hulpverlening is een belangrijk onderdeel hierbij : Fair Trade.

6.4.6. Jeugddiaconaat ondersteunen en versterken

Op verschillende manieren wordt de jeugd bij het diaconaat betrokken (b.v. Sirkelslag, Nacht zonder dak). Verder wordt er ingezet op kleine projecten dichtbij.

6.4.7. Gerechtigheidsvraagstukken aan de orde stellen

In de tegenwoordige maatschappij, waarbij een aantal mensen alleen maar met “minder” te maken krijgen (tweedeling in de maatschappij), dreigt soms meer ongerechtigheid te ontstaan. Daarom blijft deelname van de diaconie aan het diaconaal platform Tiel van belang. Het platform kan namens de kerken zowel zelfstandig als via de WMO raad (waar ook de kerken in zijn vertegenwoordigd) de overheid en/of instanties aanspreken op zaken die uit de hand dreigen te lopen.

6.4.8 Behoud van de schepping propageren

Milieu, klimaat, duurzaamheid, besparing. We kennen deze termen allemaal. Getracht zal worden initiatieven te nemen om ook vanuit kerkelijk perspectief met deze zaken bezig te zijn. Bijvoorbeeld door deelname aan de beweging Groene Kerk.

6.4.9. Financiën regelen

Mede door krimp van de gemeente nemen de jaarlijkse ontvangsten af. De uitdaging is zo actief te zijn, dat het geefgedrag van de gemeente wordt versterkt. Het streven blijft, dat jaarlijkse opbrengsten zodanig zijn, dat - zonder inkrimping van activiteiten - de diaconale uitgaven minder afhankelijk zijn van (rente) opbrengsten van het vermogen.

6.4.10. Communicatie verbeteren

Door onderbezetting komt de diaconie momenteel te weinig aan communicatie toe. Het is van belang dat hiervoor mensen beschikbaar zijn/tijd wordt vrijgemaakt, immers onbekend maakt onbemind. Zondagsbrief, SamenKerk en pers blijven belangrijke media. Een extra uitdaging daarbij is het inspelen op de sociale media. Het gaat er hierbij om gemeenteleden te betrekken bij diaconale activiteiten en ook aandacht te besteden aan sociaal-maatschappelijke onderwerpen. Daarnaast mag het communiceren met de samenleving niet worden vergeten. Verder is het stellen van vragen aan de overheid/instanties van belang (zie gerechtigheidsvraagstukken).

Hoofdstuk 7 Mensen en middelen

7.1 Bemensing

7.1.1 Visioen

Professionals: Voldoende predikanten om het bestaande werk en nieuwe initiatieven te kunnen invullen. Naar verwachting zal na verloop van tijd een formatie van 2 – 2,5 fulltime eenheden (Fte's) voldoende zijn. Voor het diaconaal werk is op basis van het bestaande werk 1 Fte (verdeeld over verschillende personen) voldoende. Gezien het interkerkelijk karakter van het diaconaal werk zal dit binnen de stichting Diaconaal Centrum Tiel worden verzameld.

Vrijwilligers: De uitdaging voor de gemeente is om voldoende vrijwilligers te vinden. Dat vraagt ook een insteek waarbij gemeenteleden worden uitgedaagd om vrijwilliger te worden. Ofwel interessant vrijwilligerswerk, in aard, omvang en frequentie passend bij de capaciteiten en de beschikbaarheid van de gemeenteleden. Gemeenteleden voelen zich met de gemeente en elkaar verbonden en zijn gemotiveerd om de uitdaging aan te gaan.

7.1.2 Huidige praktijk

Professionals: Het aantal predikanten is de afgelopen tijd gedaald naar 4 (3,0 Fte). Verder zijn er op pastoraal gebied geen kerkelijk werkers in functie actief. In het Inloophuis en het project Tielse maatjes zijn 3 diaconaal werkers (totaal 1 Fte) actief.

Vrijwilligers: Er zijn veel vrijwilligers actief in onze gemeente. Maar er zijn ook nog veel vacatures. Het is niet eenvoudig nieuwe vrijwilligers te vinden, vooral in het bestuurlijke werk. De volgende oorzaken kunnen daarvoor worden aangewezen.

Gezien de leeftijdsopbouw van onze gemeente neemt de vergrijzing toe en daarmee de fysieke vitaliteit af. Daarnaast worden nieuwe generaties gekenmerkt door de wens om minder langdurig bestuurswerk en meer kortdurende klussen te doen; de (op steeds hogere leeftijd) gepensioneerden willen of kunnen slechts beperkte tijd voor vrijwilligerswerk beschikbaar stellen. De jongere generaties zijn al minder vertegenwoordigd in onze gemeente, maar hebben ook nog naast een baan (zowel man als vrouw in de gezinnen) steeds meer met mantelzorg in hun eigen familie of omgeving te maken. In de Tielse samenleving zal dit zeker niet minder zijn dan elders in Nederland. Ook bij deze jonge generaties is daardoor minder tijd voor vrijwilligerswerk in de kerk beschikbaar. Hiermee begint de druk op de bestaande vrijwilligers sterk op te lopen.

7.1.3 Aanbevelingen

Professionals: Het aantal predikanten is de afgelopen tijd gedaald naar 4 (3,0 Fte). Verder zijn er geen kerkelijk werkers in functie actief. Dat betekent, dat er met de aanwezige bezetting nog enige ruimte bestaat om nieuw beleid uit te voeren. Ook kan er extra aandacht worden besteed aan het naar elkaar toegroeien van de gemeenteleden. De professionals op het diaconaal werkvlak zullen binnenkort in dienst treden van de stichting Diaconaal Centrum Tiel.

Vrijwilligers:

In eerste instantie zal de omvang van het bestuurlijk werk zal zo mogelijk verder worden beperkt. Dit kan voor een deel door vrijwilligers meer als taakdragers (langdurig of voor klussen) in te zetten.

Verder worden de nieuwe beleidsvoornemens uitgewerkt. Andere vormen van geloofsbeleving vragen weer om een andere invulling door vrijwilligers. Hierbij zal ook een passende toerusting van belang zijn. De hoop bestaat dat dit het enthousiasme om mee te gaan doen zal vergroten en daarmee de vitaliteit van de gemeente zal verbeteren.

Echter als de afnemende tendens zich nog enkele jaren voortzet kan zelfs een neiging of noodzaak ontstaan om in ieder geval ons werk buiten onze eigen gemeente in te krimpen.

7.2 Middelen

7.2.1 Visioen

Voldoende inkomsten om de kosten van het kerkelijk werk te kunnen dragen: salarissen van professionals, toerusting van vrijwilligers, kosten van activiteiten (ruimte voor nieuwe ontwikkelingen), kosten van gebouwen.

7.2.2 Bestaande praktijk

De financiële situatie is niet gezond. Al jaren zijn de vaste vrijwillige bijdragen en de ontvangsten uit beleggingen onvoldoende daaruit om de lasten van predikanten, kerkenwerk en gebouwen te kunnen betalen. Om de tekorten te beperken zijn de beleggingen en bezittingen, die niet direct van invloed waren op ons kerkzijn (b.v. landerijen) inmiddels al vrijwel volledig verkocht. Op het ogenblik wordt het nog aanwezige kapitaal (eigen vermogen) van de gemeente jaarlijks kleiner. De PGT dreigt financieel in een onhoudbare situatie te komen.

De geldwervingscommissie heeft enkele activiteiten ontwikkeld, zowel incidentele als structurele, maar deze hebben niet voldoende resultaat gehad om de negatieve ontwikkeling een halt toe te roepen.

Voorlopig wordt nog uitgegaan van de bestaande situatie. Bij ongewijzigd beleid zou er de komende tien jaar sprake zijn van toenemende tekorten. Maatregelen zijn nodig om deze verliezen te beperken en op termijn een halt toe te roepen. Er is nu al voor gekozen te bekijken met welke gebouwen de gemeente het beste kan zijn en de overige gebouwen te verkopen. Daarnaast wordt gezocht naar een oplossing voor de grootste verliesgevende exploitatie (één van de kerken). Alleen dan is de kans op financieel overleven aanwezig.

7.2.3 Aanbevelingen

Ondanks de sterke vergrijzing onder onze leden – met bevroren of dalende pensioenen en toenemende sterfte - , zal getracht moeten worden de vaste vrijwillige bijdrage de komende jaren tenminste op peil te houden. Daartoe moet een nieuw elan binnen onze gemeente ontstaan. De mogelijkheden zijn er. Vrijwilligers zullen de geldwerving binnen en buiten onze gemeente in gang moeten zetten. Als we afscheid durven nemen van het verleden – met uiteraard koestering van de goede herinneringen – ontstaat de kans om samen nieuwe wegen te gaan. Dit zal ook de financiële vitaliteit van onze gemeente vooruit helpen.

Hoofdstuk 8 Plan van aanpak

...Voor de komende jaren

SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden.

Schrijven na horen gemeente en overleg kerkenraad

Bijlage 1: Meerjarenbegroting

Bijlage 1a: Jeugdwerkbeleidsplan

Bijlage 2: SWOT analyse Mystiek:

SWOT

Sterkte: Waar zijn we goed in?

Zwakheden: Wat doen we niet zo goed?

Kansen: Welke mogelijkheden zijn er of komen er?

Bedreigingen: Waardoor kan ons handelen worden beperkt?

Sterkte Dat wat er al is, gericht op mystiek en spiritualiteit	Divers aanbod van (liturgische) erediensten, muziekdiensten, kinderdiensten en tienerdiensten.
	Bijeenkomsten in de 40- dagen tijd, stille week, advent vespers, meet& eat, maal en verhaal, seizoenswandelingen.
	Cantorij (en Procanti)
	Kinderorkest
	Diversiteit aan kerkmusici / organisten
	V&T: preekvoorbereiding, kinderleerhuis, gesprekskringen, boekbesprekingen, droomgroep.
	Historische kerken (St. Maarten, Caecilia en Wadenoijen),
	Exposities in de Maartenskerk
Zwakte Zwakte en bedreigingen zijn voor mij lastig te onderscheiden	Weinig gezamenlijke energie voor nieuwe activiteiten. Denken vanuit tekort, de Bijbelse boodschap is een boodschap van overvloed.
	Een beperkte deelname aan V&T dat wil zeggen, vaak dezelfde mensen; weinig nieuwe deelnemers.
	Een krimpende gemeente
	We zijn geen gemeente voor alle leeftijden : (bijna) afwezigheid van adolescenten, jonge gezinnen, tot 40 'ers.
	Het lukt ons niet zo goed om naar buiten te treden; de samenleving te bereiken; althans, al doen we veel, we zijn niet zo zichtbaar.
	De kerken zijn overwegend gesloten buiten de diensten
	Er wordt weinig gebruik gemaakt van de sfeer van de kerken
Kans Mogelijkheden om ruimte voor spiritualiteit en mystiek te vergroten/ bevorderen, met daarbij enige	De kerken openstellen voor even een rustmoment of meditatie; gesprek met een pastoraal werker (missionair). Stadspastoraat

activiteiten	
	Meditatieve bijeenkomsten of iets als labyrintlopen (missionair)
	Religieuze reizen maken met elkaar en andere belangstellenden (missionair)
	Uitbreiden van bijzondere diensten, gericht ook op de samenleving Andersoortige bijeenkomsten zoals een "night of light", gezamenlijke maaltijden, zingevingsgesprekken
	Meerdere diensten op zondag. De zondagmiddag benutten; koken voor jonge gezinnen.
	Muziek aan de Waal; een 2 –jaarlijks religieus muziekfestival, samen met bijvoorbeeld de Agnietenhof.
	Religieuze kunst/of andersoortige tentoonstellingen in de andere kerken: Caecilia/ Wadenoijen en Drumpt. (ZRT)
	Krachten bundelen, en de gemeente opbouwen, juist nu.
	Verbinden met kwetsbaren: gezamenlijke dienst. bijv. concert door en voor vluchtelingen; en bijv. aandacht voor psychische kwetsbaarheid, mensen die doof zijn etc.
Bedreiging	Er is (te) veel werk te doen bij een dalend aantal vrijwilligers (om diverse redenen)
	Een begrotingstekort
	Sluiting van kerkgebouwen
	Dreigend faillissement
	Weinig ruimte in de drukte van alledag voor de meeste mensen, en zeker voor de jonge gezinnen.

Bijlage 3:

SWOT analyse Koinoonia

Sterkte	Waar zijn we goed in?
Kerkdiensten	Onze oorsprong ligt in sterke geloofsgemeenschappen met een lange traditie van elkaar ontmoeten.
	Koffie drinken na de kerkdienst, waar veel mensen blijven
	Een actieve kern van betrokken gemeenteleden die gemeenschap belangrijk vinden
	Actieve groep vrijwilligers die koffie en thee schenken
Vorming en toerusting/ gesprekskringen Preekvoorbereiding	Een vaste kern van mensen die hierin actief participeren Divers aanbod
Pastoraat	Georganiseerd pastoraat rond de oude wijkkerken
	Veel mensen die al lang betrokken zijn en ervaring hebben
	Onderling pastoraat wordt belangrijk gevonden
	Pastorale contacten die al lang bestaan
	Verjaardagsfonds in Wadenoijen
Ouderen	Divers aanbod: vieringen, maaltijden, muziek, activiteiten, gezelligheid en ontmoeting.
	Werkgroep Senioren PGT
	Trefpunt 60+
Jeugdwerk	Lange traditie van jeugdwerk o.l.v. een betaalde jeugdwerker Kindernevendienst met goede ervaren leiding
Muziek	Veel aandacht voor kerkmuziek o.l.v. goede musici
	Procanti
	Jeugdorkest
	Cantorij
	Relatie met RK musici en koren
Activiteiten	Rommelmarkt Wadenoijen/Drumpt/Caeciliakapel: veel vrijwilligers en belangstelling Activiteitencommissie Schaepmanstraat Expositie Maartenskerk
Zwakte	Wat doen we niet zo goed
Kerkdiensten	Er zijn mensen die zich na de fusie niet welkom en thuis voelen in de kerk. We zijn nog niet één gemeente.
	Wij-zij gevoel kent een lange traditie Stad en Dorp Tiel/ Drumpt, Wadenoijen Zoeken van eigen identiteit
	Oude gemeenschappen zoeken elkaar bij het koffiedrinken Gevaar van groepsvorming, nieuwe mensen kunnen zich buiten gesloten voelen.
Vorming en toerusting/ gesprekskringen Preekvoorbereiding	De actieve kern is klein en veelal verouderd. Het lukt slecht om andere, nieuwe, jonge mensen te betrekken en te bereiken. Veel mensen vinden het moeilijk taal te vinden

	in gesprekken rondom bijbel en geloof.
Activiteiten	Vrijwilligers zijn doeners. Betrokkenheid blijft beperkt tot rommelmarkten, oud papier, etc.
Pastoraat	Sterke veroudering van de medewerkers. Moeilijk om nieuwe jongere mensen te betrekken.
	Verdieping in de ontmoetingen. Mensen vinden het moeilijk over God/geloof te praten
	Goede toerusting ontbreekt. Niet iedereen staat daar ook open voor. We hebben het altijd zo gedaan.
Maaltijden	Gevaar van groepsvorming. Hoe kun je interactie stimuleren
	Hoe houden we activiteiten vol? Bemensing?
Ouderen	Aanbod is al lang hetzelfde.
	Zoeken naar activiteiten die ouderen van nu aanspreken
Jeugdwerk	Kwetsbaar. Groep meelevende gezinnen is klein
	Kinderen; jongeren hebben behoefte aan een vertrouwde groep
	Groepen worden soms te klein
	Nog steeds gerichtheid op de eigen vierplek
Muziek	Te weinig aandacht voor de mogelijkheden en erkenning en goede voorwaarden voor kerkmuziek in de PGT
Kansen	Welke mogelijkheden zijn er of komen er ?
Kerkdiensten	Investeren in wij, samen vieren. Duidelijkheid over vierplekken
	Gevoel van één gemeente zijn moet groeien , heeft tijd nodig
	Dingen samen doen die verbinden.
	Samen diensten voorbereiden. Verschillende soorten diensten . Diversiteit in vormen. Ook ruimte voor gesprek, dialoog rondom diensten. Onderzoeken of er meer en andere activiteiten op zondag gepland kunnen worden. Aansluiten bij belevingswereld van de verschillende generaties. Beleving centraal
Vorming en toerusting Gesprekskringen	Ontstaan van nieuwe kleine netwerken binnen de gemeente stimuleren Mensen zoeken hun eigen gemeenschap/netwerk Hoeven niet aan alles mee te doen. Opfriscursus geloven aan bieden: bijvoorbeeld alphacursus Geloofsgesprek stimuleren Vormen waarbij beleving centraal staat: bijvoorbeeld bibliodrama
Activiteiten	Plek van ontmoeting in hal (foyer) Drumpt creëren. Stam/leestafel, hoek met banken, stoelen.
	Drumpt als kerkelijk ontmoetingscentrum inrichten
	Nieuwe activiteiten zoals de kerstfair in Cecilienhof
Pastoraat	Nieuwe pastorale structuur: Zorg op maat in 9 secties.
	Van aanbod naar vraaggericht pastoraat. Van verzorging naar participatie.
Maaltijden	Laagdrempelige activiteiten aanbieden:
	Maaltijden, wandelingen. Biedt ruimte elkaar te ontmoeten.
Ouderen	Aanbod met en voor ouderen in overleg met de wensen van ouderen aanpassen aan behoeftes en verwachtingen.
Jeugdwerk	Jeugdwerker heeft goede aanzet voor doorstart van het jeugdwerk gegeven. Dit verder uitbouwen met taakgroep jeugd en gezin
	Meer verbinding door gezamenlijke activiteiten

Muziek	Proberen musici te blijven vasthouden door hen mogelijkheden te bieden. Participatie van mensen stimuleren/ Nieuwe vormen van muziek en musici aantrekken.
Publiciteit	Gebruik maken van nieuwe vormen van communicatie Sociale media: facebook, Instagram, Twitter Website
Bedreigingen	Waardoor kan ons handelen worden beperkt?
Algemeen	Voortgaande secularisering en individualisering
	Mensen hebben geen behoefte aan de gemeenschap van de kerk. Zoeken hun eigen netwerken via sociale media etc Consumentisme : mensen kiezen uit het menu wat hen ligt op dat moment.
	Vooroordelen in de samenleving over de kerk als instituut en de
	gemeente als behoudende gesloten groep .
	Negatieve publiciteit over geloof en kerk in de media
Vorming en toerusting Gesprekskringen	Weinig behoefte aan leerhuis en geloofsgesprek Ontmoeting dreigt zich te beperken tot gezelligheid
Activiteiten	Mensen willen wel projectmatig iets doen voor de kerk, maar zich niet binden in bijvoorbeeld een kerkenraad. Vrijblijvendheid
Pastoraat	Bemensing is een probleem. De jongere generatie (en ook veel ouderen) hebben het druk . Moeilijk om ze erbij te betrekken en ze te bereiken. Reorganisatie leidt tot verlies van medewerkers
Ouderen	Participatiesamenleving vraagt veel eigen initiatief van ouderen. Opbouwen van sociaal netwerk. De groep die niet zelfstandig of mondig genoeg is dreigt buiten de boot vallen
Jeugdwerk	De groep jonge gemeenteleden bereikt de kritische grens,.
	Nieuwe mensen vinden geen aansluiting in hun eigen generatie
	Weinig verbinding tussen de generaties
Muziek	Goede musici die leiding en tijd willen geven aan koren en muziekgroepen
Gebouwenbesluit	Verdeeldheid in de gemeente n.a.v. het gebouwenbesluit maakt de gemeente zwak
	Tekort aan financiën speelt ook in de gemeenschap een rol. Er is eigenlijk nergens geld voor

Bijlage 4:

SWOT analyse diakonia

Sterkten (Strengths)	
Kerkdienst (liturgie)	Gastheer bij de deur, diaconaal praatje rond de collecte, collecte, dienst van de tafel, na de dienst presentatie projecten: wereldwinkel, boekenlegger(?), handtekeningen Amnesty International
Leven (volwassenen)	Vakliteratuur voor ambtsdragers: diakonia (kerkinformatie)
Catechese	Sirkelslag, Nacht zonder dak, Meat en eat (?) Openen/sluiten van vergaderingen
Diaconie	Groepswork senioren, wijkmaaltijd Inloophuis (presentie en activering), diaconale hulptelefoon Interkerkelijk hulpfonds Tiel, individuele hulp en advies (schuldhulp, Nonfoodbank) Intramurale zorg (bedden rijden, kerstententjes), Zorgmaatje (Tielse maatjes) Stem in de maatschappij: b.v. Amnesty werk
Evangelische verkondiging	-
Bestuur/beheer	Flexibel kader (opvullen gaten); diaconale taakdragers
Communicatie	-
Vrijwilligerscorps	Binnengemeentelijke werkgroepen: voldoende
Gebouwen	Momenteel voldoende ruimte beschikbaar, ook voor kleine groepen let op verhuizing Inloophuis
Financiën	Bijna voldoende opbrengsten uit en beperkte inzet van vermogen om bestaande activiteiten te handhaven
Zwakten (Weaknesses)	
Kerkdienst (liturgie)	Eenvormige liturgie; vakjargon b.v. barmhartigheid, gerechtigheid
Leven (volwassenen)	Geen bewuste/gestuurde diaconale vorming en toerusting voor medewerkers en gemeenteleden (algemeen)
Catechese	Geen relatie met diaconie
Diaconie	Geen bewust jaarthema Geen (werkgroep) ZWO – Werelddiaconaat (nu beperkt tot collectes) Te weinig stem in de maatschappij: de kerk – als organisatie - komt op voor gerechtigheid
Evangelische verkondiging	Matig
Bestuur/beheer	Diaconie en Inloophuis: vacatures Interkerkelijk hulpfonds Tiel: geen krachtige uitstraling Diaconaal platform Tiel: geen krachtige uitstraling
Communicatie	Melding van resultaten: te weinig; woordkeus; informatiekanaal (o.a. sociale media)
Vrijwilligerscorps	Tekort aan kader, ambtsdragers Kritisch: bezetting Inloophuis, individuele hulp en advies Leeftijd hoog
Gebouwen	-
Financiën	Potentie financiële ontvangsten
Kansen (Opportunities)	
Kerkdienst (liturgie)	Bestaand: gebruik voorbedenboek propageren; gasten (vreemden) bij de

	ingang begeleiden, uitspreken van het kyriëgebed en/of de gebedsintenties bij dank-/voorbeden door diaken, het beschikbaar zijn voor gasten (navragen van de beleving in de dienst) en gemeenteleden na afloop van de eredienst, ook dan: meer presentatie projecten bv ZWO, Sirkelslag, Nacht zonder dak Andersoortige bijeenkomsten starten: b.v. agapè-maaltijd (agapè = belangeloze liefde) o.a. voor randkerkelijken
Leven (volwassenen)	Meer diaconale vorming en toerusting verhoogt het bewustzijn dat ieder kerklid diaken is Belichten diaconaal aspect bij voorbereidingsgesprek doop, belijdenis en huwelijk Meer mogelijkheden voor gesprek, inspraak, dialoog, ontmoeting (b.v. politiek debat, filmspreking), deelname project
Catechese	Presentatie diaconie aan catechisanten; catechisanten maken kennis met diaconaal werk (bezoek of stage)
Diaconie	Altijd present zijn: sociale eenzaamheid, armoede, vluchtelingen, allochtonen, lotgenootgroepen Jeugddiaconaat bevestigen (Sirkelslag, Nacht zonder dak) en uitbreiden met diaconaal project voor jeugd Diaconaal spreekuur; in samenwerking met op te zetten organisatie stadspastoraat Actuele onderwerpen voor jaarplan: duurzaamheid (kerk en milieu); fair trade; ZWO Meer interkerkelijk (nu al stapeling van t.z.t. krimpend diaconaal werk: zie bedreiging/vrijwilligers) Gerechtigheidsvraagstukken naar overheid/instanties Sociale kaart van Tiel verder uitwerken
Evangelische verkondiging	Wekelijks diaconaal accent in de preek: raakt het woord de werkelijkheid?!; maandelijks in Samen kerk; themadiensten; verbinding tussen toen (bijbel) en nu (tegenwoordige maatschappij)
Bestuur/beheer	Overkoepelende stichting diaconaal centrum (interkerkelijk) oprichten, waarin o.a. Inloophuis en Tielse (zorg)maatjes (verzelfstandigen); Individuele hulp en advies verstevigen (hulp telefoon verstevigen; organisatie rond Schuldhulpmaatje, IHT Interkerkelijk hulpfonds Tiel, eventueel Noodfonds) Uitbouwen diaconaal platform Tiel
Communicatie	Lectuurtafel, sociale media, Tielse weekbladen, stadstelevsie, scholen, overleg met gemeente Tiel en andere instanties, ook vaker individuele hulpvragen (anoniem) in zondagsbrief
Vrijwilligerscorps	Benadering jongere generaties; jeugdcollectanten Proefinzet als vrijwilliger tijdens vakantieweek Meer projectmatige inzet, minder institutioneel; door stapeling van afzonderlijke activiteiten minder bestuurlijk kader nodig
Gebouwen	Nieuwe huisvesting Inloophuis/stichting diaconaal centrum
Financiën	Vaste vrijwillige bijdragen, werving bij steunfondsen, benefietconcert, eventueel betaalde dienstverlening; bij voldoende jaarlijkse inkomsten: uitputten vermogen
Bedreigingen (Threats)	
Kerkdienst (liturgie)	Hoog liturgisch; gesloten kerk, de kerk als vaderland
Leven (volwassenen)	Postmodernisme – postchristendom (Europa): de kerk weet de maatschappij niet meer te raken
Catechese	Gebrek aan gemotiveerde jongeren
Diaconie	De toenemende nood in Nederland kan ZWO op de achtergrond drukken
Evangelische verkondiging	-

Bestuur/beheer	Te veel sturen op ambtsdragers
Communicatie	-
Vrijwilligerscorps	Door vergrijzing en krimp komt minder energie beschikbaar: bridging (diensten aan de totale samenleving) slaat om in bonding (alleen onderlinge dienstverlening binnen de gemeente) ofwel het uitputten van stadsdiaconaat en ZWO Participatiemaatschappij vraagt steeds meer van beschikbare vrijwilligers
Gebouwen	-
Financiën	Beleggingen: risico vermogensverlies/rentedaling; dalende koopkracht ouderen